

SỐ ĐẶC BIỆT CUỐI THÁNG 4

GIÁO DỤC và THỜI ĐẠI

CƠ QUAN CỦA BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO - DIỄN ĐÀN TOÀN XÃ HỘI VỀ SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC

www.giaoduc.vn

TỔNG PHỤ TRÁCH ĐỘI TRONG TRƯỜNG HỌC:

Nâng chất và lượng, cách nào?

Ảnh: Xuân Phú

TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI

TUYỂN SINH ĐẠI HỌC HỆ CHÍNH QUY NĂM 2024

1. Thông tin chung: Trường Đại học Giao thông vận tải.

- Trụ sở chính tại Hà Nội: website tuyensinh.utc.edu.vn; Fanpage: [dhgtvtcaugiay](https://www.facebook.com/dhgtvtcaugiay);

ĐT: 024.37606352.

- Phân hiệu tại TP. Hồ Chí Minh: website tuyensinh.utc2.edu.vn; Fanpage: [utc2hcmc](https://www.facebook.com/utc2hcmc);

ĐT: 028.38962819.

2. Tuyển sinh đào tạo chính quy năm 2024

2.1 Phương thức tuyển sinh: Xét tuyển theo 4 phương thức.

- **Phương thức 1 (PT1):** Xét tuyển theo kết quả thi tốt nghiệp THPT năm 2024 và tuyển thẳng học sinh đoạt giải quốc gia, quốc tế các môn văn hóa và khoa học kỹ thuật.

- **Phương thức 2 (PT2):** Xét tuyển theo kết quả học bạ THPT.

- **Phương thức 3 (PT3):** Xét tuyển theo kết quả đánh giá tư duy năm học 2023-2024 của ĐH Bách khoa Hà Nội với một số ngành tuyển sinh và đào tạo tại Hà Nội và xét tuyển theo kết quả đánh giá năng lực năm 2024 của ĐH Quốc gia Hồ Chí Minh với một số ngành tuyển sinh và đào tạo tại Phân hiệu TPHCM.

- **Phương thức 4 (PT4):** Xét kết hợp chứng chỉ tiếng Anh IELTS và học bạ THPT.

2.2. Chỉ tiêu tuyển sinh: Chỉ tiêu tuyển sinh các chương trình đại trà và chất lượng cao là **5.800** (tại HN: **4.300**, tại Phân hiệu TPHCM: **1.500**). Chỉ tiêu tuyển sinh các chương trình liên kết quốc tế: **90**. Chỉ tiêu theo từng ngành tuyển sinh và đào tạo dự kiến như bảng sau:

TT	Mã ngành	Tên ngành/chương trình xét tuyển	Chỉ tiêu (dự kiến)	Tổ hợp môn	Phương thức xét
I. Tuyển sinh và đào tạo tại Hà Nội (mã tuyển sinh GHA)					
1	7580101	Kiến trúc	40	A00, A01, V00, V01	PT1 và PT2
2	7520320	Kỹ thuật môi trường	50	A00, B00, D01, D07	
3	7580302	Quản lý xây dựng	65	A00, A01, D01, D07	
4	7580106	Quản lý đô thị và công trình	50		
5	7510104	Công nghệ kỹ thuật giao thông	50		
6	7520219	Hệ thống giao thông thông minh	40		
7	7580210	Kỹ thuật cơ sở hạ tầng	50		
8	7580202	Kỹ thuật xây dựng công trình thủy	40		A00, A01, D01, D07
9	7340101	Quản trị kinh doanh	110		
10	7340301	Kế toán	110		
11	7340201	Tài chính ngân hàng	55		
12	7310101	Kinh tế	85		
13	7810103	Quản trị dịch vụ du lịch và lữ hành	100		
14	7840101	Khai thác vận tải	160		
15	7840104	Kinh tế vận tải	160		
16	7580301	Kinh tế xây dựng	130		
17	7460112	Toán ứng dụng	70		
18	7520103	Kỹ thuật cơ khí	150		
19	7520115	Kỹ thuật nhiệt	80		
20	7520116	Kỹ thuật cơ khí động lực	170		
21	7520218	Kỹ thuật robot và trí tuệ nhân tạo	60		
22	7580201	Kỹ thuật xây dựng	210		
23	7580205	Kỹ thuật xây dựng công trình giao thông	510		
24	7340101 QT	Quản trị kinh doanh (Chương trình CLC Quản trị kinh doanh Việt - Anh)	50		
25	7340301 QT	Kế toán (Chương trình CLC Kế toán tổng hợp Việt - Anh)	100		
26	7480201 QT	Công nghệ thông tin (Chương trình CLC Công nghệ thông tin Việt - Anh)	100		
27	7520103 QT	Kỹ thuật cơ khí (Chương trình CLC Cơ khí ô tô Việt - Anh)	90		
28	7580201 QT	Kỹ thuật xây dựng (Chương trình tiên tiến Kỹ thuật xây dựng công trình GT)	50		
29	7580301 QT	Kinh tế xây dựng (Chương trình CLC Kinh tế xây dựng công trình GT Việt - Anh)	50		
30	7580302 QT	Quản lý xây dựng (Chương trình CLC Quản lý xây dựng Việt - Anh)	45		
31	7580205 QT	Kỹ thuật xây dựng công trình giao thông (gồm các Chương trình CLC: Cầu - Đường bộ Việt - Pháp, Cầu - Đường bộ Việt - Anh, Công trình giao thông đô thị Việt - Nhật)	70	A00, A01, D01/D03, D07	
32	7520201	Kỹ thuật điện	110		
33	7520207	Kỹ thuật điện tử - viễn thông	210		
34	7480106	Kỹ thuật máy tính	40		
35	7480101	Khoa học máy tính	70		
36	7480201	Công nghệ thông tin	260		
37	7520216	Kỹ thuật điều khiển và tự động hóa	130	A00, A01, D07	PT1, PT3
38	7510605	Logistics và quản lý chuỗi cung ứng	110	A00, A01, D01, D07	và PT4
39	7520114	Kỹ thuật cơ điện tử	80		
40	7520130	Kỹ thuật ô tô	190		
Các chương trình liên kết quốc tế do trường đối tác cấp bằng, có thông báo tuyển sinh riêng					

Các chương trình liên kết quốc tế, do trường đối tác cấp bằng, có thông báo tuyển sinh riêng

TT	Mã ngành	Tên ngành/chương trình xét tuyển	Chỉ tiêu (dự kiến)	Tổ hợp môn	Phương thức xét
41	7580302 LK	Chương trình liên kết QT ngành Quản lý xây dựng (DH Bedfordshire - Vương Quốc Anh cấp bằng, học bằng tiếng Anh)	30	A00, A01, D01, D07	PT1 và PT2
42	7340101 LK	Chương trình liên kết QT ngành Quản trị kinh doanh (DH EM Normandie - Cộng hòa Pháp cấp bằng, học bằng tiếng Anh)	30		
43	7580205 LK	Chương trình liên kết QT Công nghệ Cầu - Đường sắt tốc độ cao (DH Dongyang - Hàn Quốc cấp bằng, học bằng tiếng Anh và tiếng Hàn)	30		

II. Tuyển sinh và đào tạo ở Phân hiệu tại TPHCM (mã tuyển sinh GSA)

1	7520114	Kỹ thuật cơ điện tử	50	A00, A01,	PT1 và PT2
2	7520116	Kỹ thuật cơ khí động lực	50	D01, D07	
3	7580101	Kiến trúc	60	A00, A01, V00, V01	
4	7340120	Kinh doanh quốc tế	40	A00, A01, D01, C01	
5	7340201	Tài chính - Ngân hàng	50		
6	7520201	Kỹ thuật điện	50		
7	7520207	Kỹ thuật điện tử - viễn thông	80		
8	7580301	Kinh tế xây dựng	100		
9	7580302	Quản lý xây dựng	50		
10	7810103	Quản trị dịch vụ du lịch và lữ hành	60	PT1, PT2 và PT3	
11	7340101	Quản trị kinh doanh	80		
12	7340301	Kế toán	70		
13	7510605	Logistics và Quản lý chuỗi cung ứng	100		
14	7520216	Kỹ thuật điều khiển và tự động hóa	80		
15	7840101	Khai thác vận tải	60		
16	7520130	Kỹ thuật ô tô	90		
17	7580201	Kỹ thuật xây dựng	170		
18	7580205	Kỹ thuật xây dựng công trình giao thông	170		
19	7480201	Công nghệ thông tin	90	A00, A01, D07	

Thông tin chi tiết về đề án tuyển sinh, thí sinh xem tại tuyensinh.utc.edu.vn và tại tuyensinh.utc2.edu.vn

Tổng Biên tập:
TRIỆU NGỌC LÂM

Phó Tổng Biên tập:
DƯƠNG THANH HƯƠNG
NGUYỄN ĐỨC TUÂN

Trình bày:
TRẦN LƯƠNG

Tòa soạn và Trị sự:
15 Hai Bà Trưng, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT: (024) 38251721; 39362287, 38241781.
Email: baogddtd@gmail.com
Quảng cáo - Phát hành ĐT: 0886059988.
Email: truyenhthongduan.gdtd@gmail.com

Cơ quan thường trú phía Nam:
322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh.
ĐT: (028) 38399638;
Fax: (028) 38344299.

Văn phòng liên lạc tại Cần Thơ:
41 Cách Mạng Tháng 8,
Q. Ninh Kiều, TP. Cần Thơ.
ĐT&Fax: (0292)3815411.

Văn phòng đại diện các tỉnh Miền Trung - Tây Nguyên tại Đà Nẵng:
265B Hoàng Diệu, Q. Hải Châu,
TP. Đà Nẵng. ĐT: (0236) 3574323.
Fax: (0236) 3572528
Email: baogddtdn@gmail.com

Văn phòng đại diện khu vực Việt Bắc tại Thái Nguyên:
Số 21, đường Hùng Vương,
phường Trưng Vương, TP Thái Nguyên.
ĐT: 0913 025 537

Văn phòng đại diện khu vực Bắc Trung Bộ:
số 2/5, đường Nguyễn Biểu, TP Hà Tĩnh
Email: btb.gdtd@gmail.com
ĐT: 0913294462

Văn phòng đại diện khu vực Tây Bắc:
Số 30, đường Hoàng Công Chất,
Phường Mường Thanh, TP. Điện Biên Phủ.
ĐT: 0914.830.171

Giấy phép xuất bản số:
479/GP-BTTTT ngày 29/10/2020.

In tại: Công ty CP In Công đoàn Việt Nam;
Công ty TNHH MTV In Quân đội 2 TP.HCM

Báo Giáo dục & Thời đại điện tử:
http://www.gdtd.vn;
Email: gdtdientu@gmail.com

ISSN 1859-2937.

ĐƯỜNG DÂY NÓNG:
0967335089

Giá: 30.000 đồng

Ảnh minh họa: ITN

LTS: Tổng phụ trách Đội đóng vai trò quan trọng trong giáo dục, rèn luyện thiếu niên, nhi đồng. Với kiến thức và kỹ năng tổ chức hoạt động, Tổng phụ trách Đội góp phần không nhỏ trong phong trào xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực. Mặt khác, khi ngành Giáo dục thực hiện đổi mới trong giảng dạy theo hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh; nhu cầu chăm sóc, giáo dục thể hệ trẻ ngày càng nâng cao thì vai trò của đội ngũ Tổng phụ trách Đội càng quan trọng trong giáo dục, rèn luyện những chủ nhân tương lai của đất nước.

Để đáp ứng nhu cầu thực tiễn, đòi hỏi Tổng phụ trách Đội không những biết múa hát, tổ chức trò chơi..., mà còn nắm vững các phương pháp tổ chức hoạt động thực tiễn, có kỹ năng tổ chức tốt; năng động và nhiệt huyết... Tuy nhiên, ở nhiều trường học hiện nay, Tổng phụ trách Đội đã quá tuổi, hoặc có tình trạng trung dụng cả giáo viên hợp đồng, chưa được học bồi dưỡng nghiệp vụ đảm nhận vai trò này dẫn tới những hạn chế nhất định.

Nhiều lý do dẫn tới thực trạng trên, song cơ bản do chưa coi trọng vị trí Tổng phụ trách Đội, chế độ ưu đãi chưa tương xứng với khối lượng công việc. Từ đó, không ít ý kiến cho rằng cần thiết phải điều chỉnh lại chế độ làm việc, định mức giờ dạy, khen thưởng, bồi dưỡng kịp thời để giáo viên được giao nhiệm vụ thấy vinh dự, tự hào và phát huy vai trò hỗ trợ cho hoạt động dạy và học trong nhà trường. Những tồn tại, đòi hỏi từ thực tiễn được phản ánh trong Chuyên đề: Tổng phụ trách Đội trong trường học, từ trang 4 - 9 số báo này.

Kính mời độc giả đón đọc

GIÁO DỤC

■ Những điều chưa kể *Trang 4*

■ Người đương nhiệm muốn rút, người thay thế khó tìm *Trang 6*

■ Kiến giải về định giá sách giáo khoa *Trang 10*

■ TRIỂN KHAI TƯ VẤN TÂM LÝ HỌC ĐƯỜNG Ở HẢI PHÒNG: Nhà trường gặp khó *Trang 12*

■ Mô hình hiệu quả về an toàn giao thông *Trang 13*

■ Mở sách bước vào thế giới tri thức *Trang 15*

■ VIẾT VĂN THEO CHƯƠNG TRÌNH GDPT 2018: Những thay đổi không thể bỏ qua *Trang 16*

■ Ký ức ngày giải phóng của nhà giáo Hà Nội *Trang 20*

70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

■ “Không có trường - lỗi ở huyện, không có trò - lỗi ở giám đốc sở” *Trang 22*

TÌM TRONG KÝ ỨC

■ KHU DI TÍCH TỔNG BÍ THƯ TRẦN PHÚ:
Địa chỉ đỏ giáo dục truyền thống cách mạng *Trang 28*

TỪ NHÀ ĐẾN TRƯỜNG

■ Đau đầu cảnh báo bệnh gì? *Trang 34*

GIÁO DỤC QUỐC TẾ

■ Học sinh Anh nghỉ học tăng nhanh *Trang 36*

KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ

■ Dự đoán bệnh tật bằng hình ảnh võng mạc *Trang 41*

Những điều chưa kể

■ HÀ NGUYỄN - HỒ PHƯƠNG

Tổng phụ trách Đội là vị trí chuyên trách trong các trường học. Tuy nhiên, rất ít nơi có Tổng phụ trách Đội được đào tạo đúng chuyên ngành mà thường là giáo viên bộ môn kiêm nhiệm. "Một vai nhiều gánh" nên khó khăn là điều khó tránh khỏi. Thế nhưng đội ngũ Tổng phụ trách Đội đã có nhiều nỗ lực để đưa phong trào Đội trở thành điểm sáng, đào tạo ra những Liên đội trưởng thành, xuất sắc.

Một vai nhiều gánh

Trường THCS Tô Hiến Thành là một trong những Liên đội mạnh của Hội đồng Đội huyện Thạch Hà (Hà Tĩnh). Ngoài triển khai hiệu quả các phong trào do Hội đồng Đội Trung ương phát động, Liên đội đã khởi xướng và xây dựng một số sân chơi phù hợp với điều kiện nhà trường như câu lạc bộ (CLB) Môi trường xanh, CLB Dân ca ví dặm... Đặc biệt, đơn vị nhiều năm liền được Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tặng bằng khen. Thầy Nguyễn Trung Sơn - Phó Hiệu trưởng nhà trường cho biết, Liên đội có được thành tích cao nhờ sự tận tâm của cô giáo Nguyễn Cẩm Lê - Tổng phụ trách Đội. Các hoạt động, phong trào do cô Lê khởi xướng được học sinh tích cực tham gia.

Ngoài làm Tổng phụ trách Đội, cô Nguyễn Cẩm Lê còn là giáo viên Âm nhạc kiêm vai trò tư vấn tâm lý học đường, Hội chữ thập đỏ và Bí thư Đoàn trường. Năm 2007, cô Lê được điều chuyển về Trường THCS Tô Hiến Thành dạy môn Âm nhạc. Đến năm 2012, sau khi giáo viên làm công tác Tổng phụ trách Đội của trường chuyển công tác, cô Lê kiêm nhiệm vai trò này cho đến nay. "Kiêm nhiều vị trí công việc khiến bản thân gặp không ít khó khăn trong quá trình công tác. Vai trò Tổng phụ trách Đội đòi hỏi chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng riêng. Qua thời gian đầu bỡ ngỡ, bằng sự say mê và nhiệt tình, tôi luôn cố gắng học hỏi để hoàn thành tốt nhất công việc được giao", cô Cẩm Lê chia sẻ.

Tương tự, cô Nguyễn Phong Thu có hơn 20 năm giảng dạy âm nhạc,

Liên đội Trường THCS Tô Hiến Thành (Thạch Hà, Hà Tĩnh) tổ chức tuyên truyền phòng chống đuối nước cho học sinh.

Ảnh: Hồ Phương

kiêm nhiệm Tổng phụ trách Đội tại Trường Tiểu học Thạch Khê (huyện Thạch Hà, Hà Tĩnh). Ngoài giảng dạy trên lớp, cô Thu còn đảm đương nhiều công việc như xây dựng kế hoạch, lên kịch bản thực hiện các hoạt động phong trào đến quản lý học sinh, trang trí, có khi làm cả quản trò, dẫn chương trình... Cùng đó, cô Thu phụ trách y tế của trường. Dù ở vai trò nào, cô cũng say mê công việc, mỗi ngày quãng đường đi chuyển từ nhà đến trường của cô khoảng 40km. Có nhiều thời điểm làm việc ngoài giờ, ở lại trưa, làm việc buổi tối, cô vẫn không nề hà.

Cô Thu chia sẻ: "Khi mới làm Tổng phụ trách Đội ai cũng bỡ ngỡ. Tuy nhiên, muốn thành công, ngoài năng khiếu phải đam mê, ham học hỏi và kế hoạch cụ thể, trọng tâm trong năm để bố trí thời gian phù hợp". Từ đầu năm học, cô Nguyễn Phong Thu đã lên ý tưởng và xây dựng chương trình cụ thể, chi tiết phù hợp với đặc điểm tình hình nhà trường. "Để tạo sự thích thú, thu hút học sinh, giáo viên phải thường xuyên cập nhật các xu hướng, học hỏi kinh nghiệm từ trường bạn để đổi mới phương pháp, nội dung. Trong một số hoạt động, phải thiết kế

nội dung để thu hút cả phụ huynh tham gia nhằm tăng tương tác giữa nhà trường - phụ huynh - học sinh. Ngoài ra, mạng xã hội, công nghệ thông tin đã hỗ trợ giáo viên rất nhiều trong các hoạt động", cô Thu chia sẻ.

Những năm qua Liên đội Trường Tiểu học Thạch Khê là một trong những lá cờ đầu hoạt động Đội tại huyện Thạch Hà. Đặc biệt, nhiều thế hệ đội viên cô đào tạo đã trở thành Liên đội trưởng xuất sắc, đoạt nhiều giải thưởng cao trong các cuộc thi. Em Nguyễn Bảo Ngọc - lớp 4, Liên đội trưởng Trường Tiểu học Thạch Khê chia sẻ: "Nhờ có sự dìu dắt của cô, em đã tự tin, học thêm nhiều kỹ năng ở vai trò Liên đội trưởng. Đầu năm học, được cô hướng dẫn em đã giành giải Ba tại cuộc thi Giới thiệu sản phẩm Ocop của huyện".

Người truyền lửa

Cô Nguyễn Phạm Hồng Uyên - giáo viên Ngữ văn kiêm Tổng phụ trách Đội tại Trường THCS Thái Nguyên (TP Nha Trang, Khánh Hòa). So với một số Tổng phụ trách Đội, cô thuận lợi hơn vì được đào tạo thêm công tác Đoàn - Đội. 13 năm làm công tác Đội, cô Hồng

Uyên cho biết: "Phong trào hoạt động Đội trong trường học có vai trò không nhỏ cùng nhà trường giáo dục toàn diện, giúp học sinh lĩnh hội thêm kiến thức xã hội, kỹ năng sống, hiểu về lịch sử, làm giàu lòng yêu nước... Nếu có các sân chơi, học sinh được "trao quyền" sẽ có nhiều đội viên ưu tú, "thủ lĩnh" kế cận cho phong trào Đoàn".

Như trường hợp em Đặng Cát Tiên là 1 trong 10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2023, Liên đội trưởng Trường THCS Thái Nguyên. Tháng 9/2023, Đặng Cát Tiên xuất sắc vượt qua các đại biểu thiếu nhi khác ở vòng phỏng vấn, đảm nhận vai trò Chủ tịch Quốc hội trong lần đầu tiên phiên họp giả định "Quốc hội trẻ em" được tổ chức. 263 trẻ em của cả nước cùng thảo luận về "Phòng, chống tai nạn thương tích, bạo lực, xâm hại trẻ em" và "Bảo vệ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng".

Cô Hồng Uyên cho biết: "Năm học lớp 6 và lớp 7, Đặng Cát Tiên đảm nhận vai trò Liên đội phó trong Ban chỉ huy Liên đội. 2 năm này, tùy tính chất của sự kiện, tôi sẽ hướng dẫn để Cát Tiên có thể điều hành những hoạt động tập thể quy mô khối lớp, giúp em quen dần cách chỉ huy, khả năng tổ

chức, điều khiển các hoạt động Đội". Bắt đầu từ năm lớp 8, Đặng Cát Tiên được bầu chọn là Liên đội trưởng khi tích lũy đủ kiến thức, kinh nghiệm và kỹ năng trong hoạt động Đội.

Tổng phụ trách Đội của Trường THCS Thái Nguyên chia sẻ kinh nghiệm để có thể phát huy vai trò tự quản, nâng cao chất lượng của Ban chỉ huy Liên đội: "Trước khi bầu chọn Ban chỉ huy Liên đội, phải bám sát các tiêu chuẩn như gương mẫu về học tập, rèn luyện, tinh thần đoàn kết, nhanh nhẹn... Tổng phụ trách Đội cũng cần tham khảo thêm nhận xét của giáo viên chủ nhiệm vì đây là người sâu sát, nắm rõ nhất đặc điểm, cá tính cũng như năng lực từng em. Ngoài ra, có thể thử thách một số nhiệm vụ với vai trò tự quản, tạo tình huống có vấn đề để thử thách, tìm hiểu các em".

Phân công, giao nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên Ban chỉ huy Liên đội, cùng đó, cô Tổng phụ trách Đội Hồng Uyên còn tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng hoạt động Đội để "tin tưởng, theo sát nhưng không làm thay" các đầu việc.

Với cách tổ chức, điều hành của cô Tổng phụ trách Đội, em Đặng Cát Tiên có nhiều cơ hội thể hiện năng lực của mình trong các hoạt động tập thể như làm dẫn chương trình, rèn kỹ năng tổ chức, điều hành các hoạt động Đội của trường, lớp. Danh sách đoạt giải của Đặng Cát Tiên trong các cuộc thi, hoạt động Đội cấp tỉnh, Trung ương đây lên theo từng năm học. Có thể kể đến: Giải Nhất kể chuyện cuộc thi "Bác Hồ một tình yêu bao la" cấp tỉnh năm 2020; giải Nhất cuộc thi Nhà sử học nhỏ tuổi toàn quốc năm 2021; giải Nhì cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc cấp quốc gia năm 2021; giải Nhất Hội thi tiếng Anh online - Cán bộ chỉ huy Đội giỏi cấp tỉnh năm 2022; danh hiệu "Đứng sĩ nghìn việc tốt" cấp tỉnh năm 2023; đạt thành tích xuất sắc tại Liên hoan Chỉ huy Đội giỏi toàn quốc lần thứ IV, năm 2023...

Những trải nghiệm này là vốn quý giúp Đặng Cát Tiên tự tin điều hành phiên họp giả định "Quốc hội trẻ em" thành công. Lần đầu tham gia hoạt động quy mô lớn có cả lãnh đạo Đảng, Nhà nước tham dự. Đặng Cát Tiên cho

Đặng Cát Tiên (đứng giữa) đoạt nhiều thành tích cấp tỉnh và Trung ương trong các cuộc thi về hoạt động Đội.

Ảnh: NVCC

biết, trước khi tham gia hoạt động, em đã tìm hiểu kỹ các nội dung liên quan đến trẻ em, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước, Quốc hội và Chính phủ trong việc thực hiện quyền, Luật Trẻ em. Do đó, các nội dung tại phiên họp giả định, em đều nắm rõ và điều hành suôn sẻ.

Thu hút học sinh đến trường

Sau Tết Nguyên đán năm 2024, Trường THCS Trà Mai (Nam Trà My, Quảng Nam) tổ chức giải thể thao trong đó có môn bóng đá, bóng rổ cho học sinh nam và nữ. "Trước khi học sinh nghỉ Tết, nhà trường thông báo với các lớp, sau khi trở lại trường, sẽ thành lập đội tuyển từng lớp để tập luyện. Nhà trường sẽ trích kinh phí hỗ trợ cho huấn luyện viên cũng như lo nước uống, sữa tươi... bồi dưỡng cho các đội tuyển", thầy Trần Tuấn Hoàn - Tổng phụ trách Đội cho biết.

Theo thầy Nguyễn Khắc Điệp - Hiệu trưởng Trường THCS Trà Mai, sau Tết Nguyên đán, học sinh hay nghỉ học để vào rừng hái dót bán, phụ giúp

Với đặc thù học sinh người đồng bào, nếu chỉ tập trung cho hoạt động ngày - học văn hóa dễ tạo ra cảm giác chán, sợ học. Vì vậy, công tác Đoàn, Đội được đẩy mạnh để tạo thêm sân chơi, giúp các em rèn luyện kỹ năng xã hội. Tham gia nhiều hoạt động tập thể, các em cũng mạnh dạn, tự tin, khả năng diễn đạt, kỹ năng tổ chức tốt dần lên. Điều này hỗ trợ nhiều trong việc nâng cao nhận thức cho đồng bào khi không ít học sinh cũ của trường đã và đang là cán bộ thôn, bản hoặc chính quyền cấp xã... Với vị trí công việc này, các em chính là người tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, vận động bà con từ bỏ hủ tục lạc hậu....

Thầy NGUYỄN KHẮC ĐIỆP
(Hiệu trưởng Trường THCS Trà Mai, Nam Trà My, Quảng Nam)

kinh tế gia đình. Một số em không phải mưu sinh lại muốn kéo dài thời gian nghỉ học để chơi. Khi được thông báo sẽ tổ chức tập luyện để thành lập đội thi đấu, các em rất hào hứng và gần như đến trường đầy đủ trong buổi học đầu tiên.

Từ khi được công nhận nông thôn mới, Trà Mai không còn được hưởng các chế độ hỗ trợ của địa bàn xã đặc biệt khó khăn. Thầy Nguyễn Khắc Điệp cho biết, để hạn chế tình trạng học sinh nghỉ học dài ngày dẫn đến bỏ học, nhà trường tổ chức nhiều hoạt động thể dục - thể thao, văn nghệ, giáo dục trải nghiệm... Điều này phù hợp với đặc điểm tâm lý của học sinh dân tộc thích hoạt động văn nghệ - thể thao. Vì vậy, ngay từ đầu năm học, ban giám hiệu nhà trường đã cùng Tổng phụ trách Đội xây dựng các hoạt động trọng điểm từng tháng, quý. "Các chủ điểm năm nào cũng giống nhau nhưng nhà trường và Tổng phụ trách Đội phải bàn bạc để thay đổi cách thức, nội dung tổ chức, tránh cho học sinh bị nhàm chán",

thầy Điệp chia sẻ. Đơn cử như cùng là hoạt động kỷ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ, nhưng năm nay Liên đội tổ chức thi kể chuyện, giới thiệu sách thay vì học sinh trả lời câu hỏi qua cuộc thi Rung chuông vàng như năm trước.

Năm học 2023 - 2024, thầy Trần Tuấn Hoàn trở lại nghề dạy học với vị trí là giáo viên hợp đồng môn Ngữ văn, đảm nhận thêm vai trò Tổng phụ trách Đội nên không tránh khỏi những bỡ ngỡ. "Tôi vừa làm vừa học việc. Học từ đồng nghiệp đang là Tổng phụ trách Đội ở các trường học trên địa bàn, học cả kỹ năng, cách thức tổ chức các hoạt động Đội qua các văn bản, clip tổ chức sinh hoạt tập thể. Thậm chí, ngay cả động tác múa của những bài hát tập thể, múa dân vũ cũng phải học, dù chưa thuần thục. Rất may, bản thân và Liên đội nhận được sự quan tâm, hỗ trợ, tạo điều kiện của Chi bộ, ban giám hiệu nhà trường để phong trào Đội phát triển mạnh, giúp học sinh có thêm nhiều sân chơi", thầy Hoàn bày tỏ.

Ngoài dạy Âm nhạc, Tổng phụ trách Đội Nguyễn Cẩm Lê còn làm công tác tư vấn tâm lý cho học sinh. Ảnh: Hồ Phương

Người đương nhiệm muốn rút, người thay thế khó tìm

■ HỒ LÀI-HỒ PHÚC

Tổng phụ trách Đội các trường học hầu hết là giáo viên kiêm nhiệm. Bên cạnh nhiệm vụ chuyên môn, họ là người duy trì các hoạt động tập thể, giúp học sinh có trải nghiệm, kỹ năng cần thiết trong học tập và rèn luyện. Đội ngũ Tổng phụ trách Đội trường học đang già hóa, trong khi việc tìm kiếm người trẻ kế cận gặp nhiều khó khăn.

Tổng phụ trách ở tuổi... bà ngoại

Bước sang tuổi 50, cô Nguyễn Thị Minh Hạnh (Trường Tiểu học Thanh Lâm, huyện Thanh Chương, Nghệ An) là một trong số giáo viên nhiều tuổi nhất tham gia Hội thi tổng phụ trách Đội cấp tỉnh Nghệ An 2024. Ở trường, cô đã 25 năm gắn bó với vai trò Tổng phụ trách Đội, còn ở nhà, thời điểm dự thi cũng là lúc cô Minh Hạnh chuẩn bị lên chức bà ngoại.

Nói về việc tham gia cuộc thi ở tuổi "bà ngoại", cô Hạnh cho biết bản thân luôn yêu thích, tâm huyết với công tác Đội. Cô cũng muốn thử sức mình với đồng nghiệp toàn tỉnh, áp dụng kinh nghiệm, kỹ năng về hoạt động Đội trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo hướng phát huy năng lực toàn diện người học. "Nhận kết quả được công nhận giáo viên Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh, tôi rất vui và phấn khởi. Hơn cả danh hiệu, tôi thấy bản thân chưa lạc hậu, đem được thành tích về cho trường và truyền động lực, tâm huyết đến các thế hệ giáo viên trẻ phấn đấu", cô Minh Hạnh chia sẻ.

Tuy nhiên, nói về mong muốn thời gian tới, cô có nguyện vọng tìm được người thay thế. Theo cô Minh Hạnh, công tác Đội trường học cần người trẻ năng động, nhiệt huyết. Chương trình GDPT 2018 chú trọng đến hoạt động trải nghiệm, thì những người nhiều tuổi sẽ hạn chế về sức khỏe, sáng tạo, nhanh nhẹn. Cô đã đề đạt ý kiến với nhà trường 2 năm nay nhưng chưa tìm được người đáp ứng yêu cầu.

Thầy Trần Duy Hùng - giáo viên môn Âm nhạc, Trường THCS thị trấn Quỳnh Hợp (Quỳnh Hợp, Nghệ An) cũng có

Một buổi tập huấn công tác Đội do Phòng GD&ĐT huyện Thanh Chương, Nghệ An tổ chức.

Ảnh: NVCC

Đội ngũ Tổng phụ trách Đội các trường học tại Nghệ An đang "già hóa".

Ảnh: NVCC

thâm niên gần 25 năm kiêm nhiệm Tổng phụ trách Đội. "Dù vất vả nhưng gắn bó lâu năm khiến tôi yêu và đam mê công việc này. Chỉ có điều, bản thân đã qua tuổi Đoàn, Đội từ lâu, nên cũng muốn lui về với công việc chuyên môn. Tuy nhiên, nhà trường chưa tìm được ai thay thế nên bản thân tiếp tục phụ trách", thầy Hùng cho biết.

Đến nay, thầy Hùng đã có chứng nhận huấn luyện viên bậc 2 - đủ điều

kiện đứng lớp tập huấn, bồi dưỡng giáo viên - Tổng phụ trách Đội. Tuy nhiên thầy chia sẻ thực tế ở cấp THCS, nhiều giáo viên có năng khiếu, năng lực chuyên môn lại không muốn nhận công việc này. Chế độ của Tổng phụ trách Đội so với phụ cấp đứng lớp của giáo viên không có nhiều ưu đãi hơn, nên khó thu hút người bỏ thời gian, công sức, tâm huyết. Kỳ thi giáo viên - Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh vừa

qua, huyện Quỳnh Hợp chỉ có 4 người đủ điều kiện tham gia, trong đó 3 người cấp tiểu học và duy nhất thầy Hùng ở cấp THCS đã trên 45 tuổi.

Khó tìm người chuyên trách

Thời gian qua, công tác Đội và phong trào thiếu nhi trên địa bàn TP Hồ Chí Minh được thực hiện đồng bộ và đạt nhiều kết quả. Tuy nhiên, tại các quận, huyện công tác Đội còn một số khó khăn. Trong đó phải kể đến vấn đề đội ngũ giáo viên Tổng phụ trách Đội nhiều trường học đang kiêm nhiệm, không qua đào tạo chuyên môn về công tác này.

Thầy Nguyễn Văn Tới - Hiệu trưởng Trường Tiểu học Trung Lập Thượng (Củ Chi, TP Hồ Chí Minh) cho hay, hiện nhiều giáo viên mới ra trường không muốn làm công tác Tổng phụ trách Đội. Có nhiều lý do, trong đó chủ yếu liên quan đến quy định Tổng phụ trách Đội trường học phải đảm bảo 2 điều kiện là tốt nghiệp sư phạm và có chứng chỉ đào tạo Đoàn, Đội. Trường Tiểu học Trung Lập Thượng đang phân công một giáo viên kiêm nhiệm, nhưng do chưa đủ văn bằng chứng chỉ nên không giải quyết được chế độ.

Thầy Nguyễn Sỹ Bằng – giáo viên môn Âm nhạc kiêm Tổng phụ trách Đội, Trường THCS Tân Dân (Nam Đàn, Nghệ An). Ảnh: Hồ Lai

“Tổng phụ trách Đội có hệ số phụ cấp trách nhiệm tương đương với Phó Hiệu trưởng của trường. Nhưng do không đủ điều kiện nên giáo viên này không được hưởng chế độ theo quy định. Đó cũng là nguyên nhân khiến không ít thầy cô khi được đề nghị làm công tác Đội không mặn mà”, thầy Tới cho hay.

Theo quy định của Thông tư 27/2017/TT-BGDĐT: Tổng phụ trách Đội là chuyên trách với hàng loạt tiêu chuẩn cần đáp ứng (đủ tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp giáo viên theo hạng; được đào tạo nghiệp vụ công tác Đội cùng chuyên ngành giảng dạy hoặc bồi dưỡng nghiệp vụ về công tác Đội...). Tuy nhiên, phần lớn đội ngũ này ở các trường làm kiêm nhiệm thay vì chuyên trách. Ngay cả việc tìm kiếm người thay thế cũng khó khăn.

Thầy Nguyễn Sỹ Bằng – Trường THCS Tân Dân (Nam Đàn, Nghệ An) từng là đại diện duy nhất của Nghệ An giành giải thưởng “Cánh én hồng” năm 2021 của Hội đồng Đội Trung ương cho Tổng phụ trách Đội xuất sắc toàn quốc. Trong các cuộc thi tỉnh gần đây, thầy không còn tham gia với tư cách thí sinh nữa, mà chuyển sang làm giám khảo.

Theo thầy Nguyễn Sỹ Bằng, thực tế Tổng phụ trách Đội không phải là nghề đi suốt cuộc đời của giáo viên, mà chỉ gần bó một thời gian, nên tâm lý không có sự phấn đấu, tâm huyết lâu dài. Nhiệm vụ chính của giáo viên là chuyên môn, do đó nhiều người tập trung vào dạy học, không có thời gian dành cho công tác phụ trách Đội. Để truyền cảm hứng cho đồng nghiệp, thầy Bằng chia sẻ, công tác Đoàn, Đội hỗ trợ nhiều cho việc dạy và học, là điểm xuất phát cho các phong trào giúp dạy và học ngày càng tốt hơn. Với Chương trình GDPT 2018, đặt mục tiêu trọng tâm vào học sinh, thì dù là dạy học kiến thức, năng khiếu

hay kỹ năng đều góp phần tạo môi trường giáo dục toàn diện.

Tạo nguồn Tổng phụ trách Đội

Tại huyện Thanh Chương (Nghệ An) kỳ cựu nhất chưa phải là cô giáo “bà ngoại” Minh Hạnh, mà là cô Lê Thị Thu (Trường Tiểu học thị trấn) 54 tuổi với 32 năm gần bó với hoạt động Đội. Dù gần đến tuổi nghỉ hưu, nhưng cô luôn say mê, tâm huyết với công việc của mình. Hiện cô Thu là Tổ trưởng tập huấn, bồi dưỡng Tổng phụ trách Đội của huyện, đồng thời nhiều năm được cử ra đề, làm giám khảo cuộc thi cấp tỉnh. “Trường Tiểu học thị trấn là cấp độ 1, có gần 1.200 học sinh nên theo quy định tôi chỉ dạy học 2 tiết/tuần. Thời gian còn lại, tôi nghiên cứu tài liệu, phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục cho học sinh, ứng dụng điểm mới của Chương trình GDPT 2018 vào thực tế công tác Đội”, cô Lê Thị Thu cho hay.

Ông Trần Xuân Hà – Trưởng phòng GD&ĐT huyện Thanh Chương, Nghệ An cho biết: Hầu hết Tổng phụ trách Đội trên địa bàn là giáo viên kiêm nhiệm và ở độ tuổi từ 40 – 50. Việc tìm kiếm, tạo nguồn giáo viên trẻ hơn thay thế là nhu cầu thực tế, đáp ứng Chương trình GDPT 2018, mà cũng là mong muốn của nhiều thầy cô

Học sinh Trường Tiểu học Phú Thọ (Quận 11, TPHCM) tham quan góc Lịch sử - Địa lý của trường. Công trình được ra mắt tại lễ phát động chủ đề hoạt động Đội năm học 2023 - 2024. Ảnh: Hồ Phúc

Tổng phụ trách Đội “đương nhiệm”. Tuy nhiên, không phải giáo viên trẻ nào cũng đủ năng khiếu, đam mê và tổ chức để làm nhiệm vụ này.

Tổng phụ trách Đội lớn tuổi gặp khó khăn nhất định nhưng lại có kinh nghiệm, sự gần bó và tâm huyết; là lực lượng nòng cốt để hỗ trợ, tập huấn cho những người trẻ tuổi. Qua đó nhằm truyền lửa, tạo cơ hội giao lưu chia sẻ kinh nghiệm, kế hoạch bố trí thời gian công tác phù hợp cho giáo viên. Như trường hợp cô Lê Thị Thu, dù xuất phát điểm là giáo viên văn hóa, không có năng khiếu âm nhạc hay thể thao, nhưng cô vững vàng về lý thuyết, phương pháp, kinh nghiệm tổ chức hoạt động tập thể, cuốn hút học sinh. Nhờ những người tâm huyết như cô Thu bồi dưỡng, truyền cảm hứng, mà phong trào Đoàn, Đội tại địa phương phát triển sôi nổi. Tại cuộc thi giáo viên Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh Nghệ An vừa qua, trong khi một số địa phương chỉ có 1 - 2 người tham gia, không đạt chỉ tiêu được giao, thì huyện Thanh Chương có 11 giáo viên dự thi và đạt giải 100%.

Toàn tỉnh Nghệ An có 889 Tổng phụ trách Đội, nhưng năm học này chỉ 76 giáo viên tham gia thi cấp tỉnh, tỷ lệ chưa đạt 10%. Trong đó, có 9 giáo viên từ 29 – 33 tuổi; 53 giáo viên từ 34 – 43 tuổi và 14 giáo viên từ 44 – 50 tuổi. Ban tổ chức hội thi nhận định

“phần lớn giáo viên Tổng phụ trách Đội đã lớn tuổi nên còn tâm lý ngại tham gia”. Về phía lãnh đạo phòng GD&ĐT các địa phương cũng chia sẻ lý do khó trẻ hóa đội ngũ này vì đây là công việc đòi hỏi năng khiếu, thời gian, công sức. Một nguyên nhân khác, hàng chục năm qua, nhiều địa phương không có chỉ tiêu tuyển dụng mới giáo viên, nhất là cấp THCS. Dẫn đến tình trạng già hóa giáo viên nói chung và khó tìm nguồn Tổng phụ trách Đội trẻ nói riêng.

Quận 12 (TP Hồ Chí Minh) có 24 trường tiểu học và 15 trường THCS với 39 Tổng phụ trách Đội. Đối với tiểu học có 8/24 trường hợp là giáo viên kiêm nhiệm, 16/24 giáo viên chuyên trách công tác Tổng phụ trách Đội. Cấp THCS có 6/15 trường hợp là giáo viên kiêm nhiệm, 9/15 trường hợp chuyên trách công tác Tổng phụ trách Đội. Phần lớn giáo viên Tổng phụ trách Đội có chuyên môn Giáo dục thể chất, Âm nhạc, Mỹ thuật..., ngoài ra vài trường hợp là giáo viên thuộc phân môn Khoa học tự nhiên cấp THCS.

Thông tin từ bà Nguyễn Vĩnh Bảo Châu - Phó Trưởng phòng GD&ĐT Quận 12, công tác quy hoạch nguồn cán bộ quản lý địa phương có chủ trương ưu tiên cho đối tượng là Tổng phụ trách Đội trường học. Qua đó thu hút và khích lệ giáo viên đảm nhận công tác Đội. Hiện nay số lượng Tổng phụ trách Đội trong nguồn quy hoạch cán bộ quản lý là 7/39 (tỷ lệ 18%).

“Từ năm 2023 trở về trước để đưa vào nguồn quy hoạch cán bộ quản lý giáo viên phải có trình độ trung cấp lý luận chính trị. Song để đủ điều kiện học trung cấp chính trị, giáo viên phải đạt độ tuổi từ 33 tuổi đối với nữ và 35 tuổi đối với nam. Điều này dẫn đến nguồn quy hoạch cán bộ quản lý bị hạn chế do không đáp ứng đủ điều kiện quy định”, bà Châu cho hay.

“ Anh Nguyễn Hồ Phước – Trưởng ban Trường học (Tinh đoàn Nghệ An) cho rằng: Quan trọng nhất để trẻ hóa đội ngũ Tổng phụ trách Đội là các nhà trường quan tâm tìm kiếm, bồi dưỡng đội ngũ kế cận và có kế hoạch bồi dưỡng, tập huấn. Về phía Tinh đoàn Nghệ An sẽ phối hợp với Trung ương Đoàn và các đơn vị liên quan tạo điều kiện để triển khai nhiều hoạt động, tổ chức trại huấn luyện giúp giáo viên, Tổng phụ trách Đội được giao lưu, nâng cao năng lực nghiệp vụ.

Người đương nhiệm muốn rút, người thay thế khó tìm

■ HỒ LÀI-HỒ PHÚC

Tổng phụ trách Đội các trường học hầu hết là giáo viên kiêm nhiệm. Bên cạnh nhiệm vụ chuyên môn, họ là người duy trì các hoạt động tập thể, giúp học sinh có trải nghiệm, kỹ năng cần thiết trong học tập và rèn luyện. Đội ngũ Tổng phụ trách Đội trường học đang già hóa, trong khi việc tìm kiếm người trẻ kế cận gặp nhiều khó khăn.

Tổng phụ trách ở tuổi... bà ngoại

Bước sang tuổi 50, cô Nguyễn Thị Minh Hạnh (Trường Tiểu học Thanh Lâm, huyện Thanh Chương, Nghệ An) là một trong số giáo viên nhiều tuổi nhất tham gia Hội thi tổng phụ trách Đội cấp tỉnh Nghệ An 2024. Ở trường, cô đã 25 năm gắn bó với vai trò Tổng phụ trách Đội, còn ở nhà, thời điểm dự thi cũng là lúc cô Minh Hạnh chuẩn bị lên chức bà ngoại.

Nói về việc tham gia cuộc thi ở tuổi "bà ngoại", cô Hạnh cho biết bản thân luôn yêu thích, tâm huyết với công tác Đội. Cô cũng muốn thử sức mình với đồng nghiệp toàn tỉnh, áp dụng kinh nghiệm, kỹ năng về hoạt động Đội trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo hướng phát huy năng lực toàn diện người học. "Nhận kết quả được công nhận giáo viên Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh, tôi rất vui và phấn khởi. Hơn cả danh hiệu, tôi thấy bản thân chưa lạc hậu, đem được thành tích về cho trường và truyền động lực, tâm huyết đến các thế hệ giáo viên trẻ phấn đấu", cô Minh Hạnh chia sẻ.

Tuy nhiên, nói về mong muốn thời gian tới, cô có nguyện vọng tìm được người thay thế. Theo cô Minh Hạnh, công tác Đội trường học cần người trẻ năng động, nhiệt huyết. Chương trình GDPT 2018 chú trọng đến hoạt động trải nghiệm, thì những người nhiều tuổi sẽ hạn chế về sức khỏe, sáng tạo, nhanh nhẹn. Cô đã đề đạt ý kiến với nhà trường 2 năm nay nhưng chưa tìm được người đáp ứng yêu cầu.

Thầy Trần Duy Hùng - giáo viên môn Âm nhạc, Trường THCS thị trấn Quỳnh Hợp (Quỳnh Hợp, Nghệ An) cũng có

Một buổi tập huấn công tác Đội do Phòng GD&ĐT huyện Thanh Chương, Nghệ An tổ chức.

Ảnh: NVCC

Đội ngũ Tổng phụ trách Đội các trường học tại Nghệ An đang "già hóa".

Ảnh: NVCC

thâm niên gần 25 năm kiêm nhiệm Tổng phụ trách Đội. "Dù vất vả nhưng gắn bó lâu năm khiến tôi yêu và đam mê công việc này. Chỉ có điều, bản thân đã qua tuổi Đoàn, Đội từ lâu, nên cũng muốn lui về với công việc chuyên môn. Tuy nhiên, nhà trường chưa tìm được ai thay thế nên bản thân tiếp tục phụ trách", thầy Hùng cho biết.

Đến nay, thầy Hùng đã có chứng nhận huấn luyện viên bậc 2 - đủ điều

kiện đứng lớp tập huấn, bồi dưỡng giáo viên - Tổng phụ trách Đội. Tuy nhiên thầy chia sẻ thực tế ở cấp THCS, nhiều giáo viên có năng khiếu, năng lực chuyên môn lại không muốn nhận công việc này. Chế độ của Tổng phụ trách Đội so với phụ cấp đứng lớp của giáo viên không có nhiều ưu đãi hơn, nên khó thu hút người bỏ thời gian, công sức, tâm huyết. Kỳ thi giáo viên - Tổng phụ trách Đội giỏi cấp tỉnh vừa

qua, huyện Quỳnh Hợp chỉ có 4 người đủ điều kiện tham gia, trong đó 3 người cấp tiểu học và duy nhất thầy Hùng ở cấp THCS đã trên 45 tuổi.

Khó tìm người chuyên trách

Thời gian qua, công tác Đội và phong trào thiếu nhi trên địa bàn TP Hồ Chí Minh được thực hiện đồng bộ và đạt nhiều kết quả. Tuy nhiên, tại các quận, huyện công tác Đội còn một số khó khăn. Trong đó phải kể đến vấn đề đội ngũ giáo viên Tổng phụ trách Đội nhiều trường học đang kiêm nhiệm, không qua đào tạo chuyên môn về công tác này.

Thầy Nguyễn Văn Tới - Hiệu trưởng Trường Tiểu học Trung Lập Thượng (Củ Chi, TP Hồ Chí Minh) cho hay, hiện nhiều giáo viên mới ra trường không muốn làm công tác Tổng phụ trách Đội. Có nhiều lý do, trong đó chủ yếu liên quan đến quy định Tổng phụ trách Đội trường học phải đảm bảo 2 điều kiện là tốt nghiệp sư phạm và có chứng chỉ đào tạo Đoàn, Đội. Trường Tiểu học Trung Lập Thượng đang phân công một giáo viên kiêm nhiệm, nhưng do chưa đủ văn bằng chứng chỉ nên không giải quyết được chế độ.

viên chủ nhiệm xây dựng kế hoạch dạy học môn Hoạt động trải nghiệm và hướng nghiệp, vừa đảm bảo phù hợp kế hoạch hoạt động Đội, nhưng cũng phải đáp ứng yêu cầu của Chương trình GDPT 2018.

Trong các tiết Hoạt động trải nghiệm và hướng nghiệp đầu tuần, Tổng phụ trách phải phối hợp, lựa chọn nội dung phù hợp các khối để lồng ghép với hoạt động chung toàn trường. Hình thức trải nghiệm do Tổng phụ trách lựa chọn và xây dựng phải đa dạng, phù hợp nội dung, lứa tuổi (hoạt động câu lạc bộ, tổ chức các trò chơi, sân khấu hóa, thực địa, hội thi, hoạt động chiến dịch hay các hoạt động nhân đạo...). Bên cạnh đó, Tổng phụ trách ngoài việc đề ra các hoạt động trải nghiệm, còn phải hướng nghiệp cho học sinh. Tình trạng Tổng phụ trách chưa tự tin hướng nghiệp cho học sinh là thực trạng ở nhiều trường từ trước đến nay vì đa số thầy cô là "tay ngang".

Để nâng cao số lượng, chất lượng Tổng phụ trách Đội, cần các lớp đào tạo về chuyên ngành Tổng phụ trách Đội, bao gồm cả môn Hoạt động trải nghiệm. Các hoạt động nhà trường có nhiều đổi mới, năng động nên cần trẻ hóa đội ngũ Tổng phụ trách. Cần lựa chọn giáo viên có khả năng về âm nhạc, mỹ thuật, thể dục thể thao, thuyết trình, tổ chức sự kiện, truyền thông để giúp nhà trường tổ chức tốt các hoạt động Đội và phong trào thiếu nhi. Nên có thêm cơ chế, chính sách để thu hút như chế độ khen thưởng, phụ cấp cho Tổng phụ trách cần quan tâm nhiều hơn nữa. Hiện nay, giáo viên dạy giỏi thì được xét năng lương, còn Tổng phụ trách giỏi chỉ dừng lại ở danh hiệu...

NGUYỄN TÔ NGỌC SƠN - Trường ĐH Đồng Tháp:

Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn

Tổng phụ trách Đội có vai trò quan trọng ở mỗi trường. Đặc biệt, trong tình hình mới, các nhà trường đang triển khai Chương trình GDPT 2018, thầy cô Tổng phụ trách Đội là nòng cốt triển khai Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Do đó, đội ngũ này ngoài thông thạo chuyên môn phụ trách Đội còn phải am tường, thấu rõ chương trình giáo dục phổ thông; hiểu mục tiêu, đặc điểm, nội dung Hoạt động trải nghiệm để xây dựng kế hoạch phát triển nhà trường. Cùng đó, đồng hành với giáo viên xây dựng và phát triển mối quan hệ nhà trường, gia đình, xã hội để rèn luyện kỹ năng, phát triển toàn diện đạo đức, nhân phẩm học sinh.

Tuy nhiên, còn những khó khăn liên quan đến đội ngũ Tổng phụ trách Đội hiện nay. Trong đó có hạn chế về hoạt động bồi dưỡng; trang thiết bị, phương tiện hỗ trợ cho các hoạt động giáo dục, trải nghiệm trong nhà trường chưa được đầu tư đúng mức; chế độ tiền lương, chính sách ưu đãi chưa xứng tầm với số lượng công việc phải đảm nhận.

Việc cấp bách cần làm hiện nay là nâng cao chất lượng đội ngũ Tổng phụ trách Đội. Trường đại học cần mở chuyên ngành đào tạo Tổng phụ trách Đội mang tính chuyên nghiệp, đồng bộ với Chương trình GDPT mới, đáp ứng xu thế phát triển thời đại 4.0. Tổng phụ trách Đội phải được bồi dưỡng chuyên môn chuyên ngành, tập huấn nội dung giảng dạy hoạt động trải nghiệm cùng giáo viên. Đặc biệt,

những thầy cô làm công việc này cần được hưởng chế độ như giáo viên chủ nhiệm và phải có phụ cấp trách nhiệm đặc thù công việc. Có chế độ khen thưởng, khuyến khích Tổng phụ trách hoàn thành tốt nhiệm vụ; được tính đến khi chiến sĩ thi đua...

Bên cạnh quyền lợi và ưu đãi trên, thầy cô làm nhiệm vụ Tổng phụ trách Đội cần thực hiện cam kết xây dựng kế hoạch phát triển phẩm chất năng lực học sinh, đảm bảo an ninh, an toàn trong trường học khi tổ chức, thực hiện các hoạt động giáo dục trong nhà trường.

Thầy ĐẶNG KHAI NGUYỄN - Chủ nhiệm CLB Tổng phụ trách Đội tỉnh Bến Tre, Tổng phụ trách Đội Trường THCS Thới Thuận (Bến Đại, Bến Tre):

Làm đúng chức năng, nhiệm vụ

Trong trường học, để góp phần bồi dưỡng thiếu nhi trở thành con ngoan trò giỏi, đội viên tốt, cháu ngoan Bác Hồ thì vai trò của giáo viên Tổng phụ trách Đội rất quan trọng.

Hiện có không ít giáo viên đến với công tác Đội mang tính gượng ép, không tự nguyện, tự giác thực hiện công việc được giao. Một bộ phận giáo viên Tổng phụ trách Đội còn ngại khó, chưa chịu tìm tòi, sáng tạo các mô hình mới, cách làm hay để tổ chức thường xuyên cho thiếu nhi tham gia. Nhiều giáo viên Tổng phụ trách Đội đã lớn tuổi, sức khỏe suy giảm, trình độ và năng lực ứng dụng công nghệ thông tin trong thời đại 4.0 còn hạn chế, nhưng công tác trẻ hóa đội ngũ gặp nhiều khó khăn. Giáo viên dạy chuyên môn được phân công làm thay công việc của giáo viên Tổng phụ trách Đội do chuyển chuyển công tác hoặc nghỉ thai sản... Vì vậy, hoạt động Đội nhiều lúc, nhiều nơi bị gián đoạn và không đều tay.

Trách nhiệm của giáo viên Tổng phụ trách Đội rất lớn, thời gian làm việc cũng nhiều hơn, nhưng quyền lợi lại không hơn giáo viên đứng lớp. Do đó, việc phân công giáo viên Tổng phụ trách Đội ở các trường tiểu học, THCS gặp khó khăn, thường phải thay đổi liên tục, không ổn định.

Ở một số trường, ngoài nhiệm vụ chính là phụ trách các chương trình công tác Đội và phong trào thiếu nhi, giáo viên Tổng phụ trách Đội phải kiêm nhiệm thêm công việc khác như: Công tác phổ cập, giáo viên chủ nhiệm lớp, trung tâm học tập cộng đồng... Điều này làm họ cảm thấy khối lượng công việc nặng nề, có tâm lý buông bỏ để xin ra dạy lớp.

Để hoàn thành tốt công việc, điều tiên quyết là giáo viên Tổng phụ trách Đội phải thực sự yêu nghề, mến trẻ, đảm nhận dám làm, năng động sáng tạo, hết lòng hết sức vì đàn em thân yêu; toàn tâm, toàn ý với công tác Đội; phải biết suy nghĩ, trăn trở tìm ra điều mới, mô hình hay có sức hấp dẫn, thu hút đông đảo thiếu nhi tham gia để có thể áp dụng cho đơn vị mình; thường xuyên học hỏi, nghiên cứu, trao đổi nghiệp vụ công tác Đội.

Hội đồng Đội cần tổ chức thêm nhiều lớp tập huấn chuyên sâu, cuộc thi và hoạt động giao lưu dành cho giáo viên Tổng phụ trách Đội, giúp đội ngũ này trong toàn tỉnh được gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm. Ngành Giáo dục cần tham mưu để có chính sách đãi ngộ tương xứng với công việc của giáo viên Tổng phụ trách Đội đang làm (chế độ về trang phục, bồi dưỡng ngoài trời, làm việc trong thời gian hè...); để khi được phân công nhiệm vụ này, giáo viên không tìm cách thoái thác và dành nhiều tâm huyết hơn cho công việc.

Ngành Giáo dục cần chỉ đạo các trường quan tâm hơn đến giáo viên Tổng phụ trách Đội; phân công nhiệm vụ cụ thể, rõ ràng, xác định công việc nào là trách nhiệm chính của Tổng phụ trách Đội, công việc nào là trách nhiệm của giáo viên, nhân viên khác; để đội ngũ Tổng phụ trách Đội được làm đúng chức năng, nhiệm vụ.

HIẾU NGUYỄN (Thực hiện)

NGUYỄN Tô Ngọc Sơn.

Ảnh: NVCC

Nâng chất và lượng, cách nào?

Chương trình GDPT 2018 chú trọng đến hoạt động trải nghiệm, đồng nghĩa vai trò của Tổng phụ trách Đội ngày càng lớn. Tuy nhiên, trước khó khăn thực tế, cần có giải pháp đồng bộ để nâng cao cả số lượng và chất lượng đội ngũ Tổng phụ trách Đội trong trường học.

Ông GIÁP XUÂN CẢNH - Phó Bí thư Tỉnh đoàn, Chủ tịch Hội đồng Đội tỉnh Bắc Giang:

Chọn đúng người

Khi đất nước hội nhập và phát triển, công tác chăm sóc, giáo dục thể hệ trẻ ngày càng được quan tâm, nâng cao. Do đó, đội ngũ giáo viên Tổng phụ trách Đội đóng vai trò quan trọng trong giáo dục, rèn luyện những chủ nhân tương lai của đất nước. Đáp ứng nhu cầu thực tiễn trên, đòi hỏi Tổng phụ trách Đội phải có kỹ năng, nghiệp vụ chuyên sâu, không ngừng đổi mới nội dung, phương pháp, đặc biệt cần thực sự tâm huyết với nhiệm vụ được giao.

Bên cạnh những Tổng phụ trách Đội tâm huyết, yêu nghề, tình cảm, nhiệt huyết, hăng hái, xốc vác và năng động, còn một bộ phận giáo viên được giao nhiệm vụ Tổng phụ trách Đội chưa phát huy nhiệt huyết, có biểu hiện e ngại, thụ động trong nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng; chưa bám sát và triển khai hoạt động phù hợp tâm tư, nguyện vọng, độ tuổi của học sinh.

Thực tế trong những năm qua, một bộ phận nhỏ Tổng phụ trách Đội trên địa bàn tỉnh còn thiếu chuyên môn nghiệp vụ, kiến thức kỹ năng, chưa dành thời gian thỏa đáng để thực hiện các nhiệm vụ. Nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên là do:

Lực lượng Tổng phụ trách còn mỏng, nhiều nơi Tổng phụ trách

Đội viên của Liên đội Trường THCS Trà Mai (Nam Trà My, Quảng Nam) xếp sách theo chủ đề Hành trình Điện Biên Phủ, khát vọng non sông trong hoạt động trải nghiệm Ngày hội đọc sách. Ảnh: NTCC

“Đội ngũ giáo viên làm Tổng phụ trách Đội đóng vai trò quan trọng, là “cánh tay nối dài” của tổ chức Đội trong chăm sóc, giáo dục, bảo vệ thiếu niên, nhi đồng. Với kiến thức, kỹ năng tổ chức hoạt động Đội vững chắc, Tổng phụ trách Đội sẽ triển khai hiệu quả các phong trào, hướng dẫn cụ thể cho đội viên, nhi đồng thực hiện nội quy, quy chế, rèn luyện, phát triển đội viên góp phần xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực.

Ông GIÁP XUÂN CẢNH

phải đảm nhiệm số tiết dạy nhiều hơn theo quy định, phải kiêm nhiệm thêm nội dung công việc khác do nhà trường phân công, dẫn đến việc không thể dành thời gian thỏa đáng cho công tác Đội.

Chất lượng đội ngũ Tổng phụ trách chưa đồng đều: Một số Tổng phụ trách chưa có đầy đủ kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm về công tác Đội nên tâm lý còn e ngại, chưa tự tin. Nhiều Tổng phụ trách thiếu tích cực đổi mới phương pháp, tiếp cận ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số dẫn đến việc tổ chức các hoạt động Đội chưa hiệu quả.

Sự quan tâm và nhận thức của một bộ phận trong xã hội đối với công tác thiếu nhi chưa cao, cho rằng đây là công tác lâu đời nên tiến hành từ từ, không cần làm vội vã. Sự phối hợp chưa chặt chẽ, thiếu khoa học giữa ngành Giáo dục và các cấp bộ Đoàn, Đội trong việc tuyển chọn, quyết định bổ nhiệm giáo viên làm Tổng phụ trách và tổ chức các hội thi giáo viên làm Tổng phụ trách Đội giỏi các cấp... Cá biệt một số giáo viên có tâm lý bị ép buộc, giao nhiệm vụ trên tinh thần không sẵn sàng nên ảnh hưởng đến phong trào.

Để nâng cao chất lượng lẫn số lượng Tổng phụ trách Đội trong nhà trường, thời gian tới chúng ta cần làm tốt một số nhiệm vụ sau:

Tăng cường phối hợp chặt chẽ giữa Hội đồng Đội và ngành Giáo dục trong tuyển chọn, quyết định bổ nhiệm giáo viên làm Tổng phụ trách Đội và tổ chức các hội thi giáo viên làm Tổng phụ trách Đội giỏi các cấp.

Tăng cường tập huấn chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên làm Tổng phụ trách Đội thường xuyên, định kỳ; đặc biệt quan tâm về kỹ năng nghiệp vụ, những phương pháp tiếp cận mới, hiệu quả.

Thường xuyên rà soát, kiểm tra việc thực hiện chính sách đối với Tổng phụ trách Đội, đảm bảo đúng các quy định của Nhà nước về chế độ, chính sách. Đề xuất thêm chính sách, cơ chế hỗ trợ, ưu tiên có lợi cho Tổng phụ trách Đội, đặc biệt là tổng phụ trách ở khu vực miền núi, vùng cao.

Tăng cường công tác tuyên truyền về vai trò, vị trí của Tổng phụ trách Đội trong nhà trường. Tạo điều kiện cho Tổng phụ trách Đội giao

lưu, học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau. Thường xuyên trẻ hóa đội ngũ cán bộ Đội, tuyển chọn những giáo viên trẻ có năng khiếu, tinh thần trách nhiệm, nhiệt tình, đam mê với hoạt động Đoàn, Đội, phát huy tính kế thừa, kinh nghiệm từ các thế hệ phụ trách Đội.

Cô NGUYỄN HỒNG LIÊN - giáo viên Tổng phụ trách Đội Trường THCS Bế Văn Đàn (Đống Đa, Hà Nội):

Cần thêm cơ chế, chính sách thu hút

Gắn gũi với học trò qua những sinh hoạt, phong trào của trường học, Tổng phụ trách không chỉ là thầy cô, mà còn là người anh, chị, bạn đồng hành với học sinh trên đường “thành nhân”. Giáo viên Tổng phụ trách góp phần xây dựng tổ chức Đội, đào tạo đội ngũ kế thừa cho đất nước. Đặc biệt, trong Chương trình GDPT 2018, Tổng phụ trách Đội đóng vai trò quan trọng: Thường xuyên tham mưu với ban giám hiệu, phối hợp giáo

Học sinh Hà Nội tới tham quan triển lãm sách giáo khoa năm 2022.

Ảnh: Thế Đại

lại các khâu để xây dựng nên bộ sách. Từ những đơn giá đó, chúng ta mới tính ra giá cấu thành, đây là căn cứ quan trọng nhất. Tiếp đó, căn cứ vào quan hệ cung - cầu trên thị trường. Cần khảo sát thị trường, đánh giá xem bộ sách này có quy mô tiêu thụ lớn hay nhỏ... Nếu chúng ta sử dụng một bộ sách giáo khoa thì quy mô rất lớn, nhưng có nhiều bộ sách thì phần bị chia sẻ. Hay những bộ sách chuyên biệt cho người khiếm thị, người dân tộc thiểu số quy mô cũng nhỏ... Phải đánh giá kỹ thị trường và mối quan hệ cung - cầu để có thể định giá chính xác, hợp lý.

Cuối cùng, khi định giá, thường đề cập đến giá các sản phẩm tương đồng trên thị trường. Hiện, không chỉ có sách giáo khoa mới là sản phẩm in để bán, mà nhiều sách khác cũng in để bán và nội dung, cách thức, kiểu cách tương tự nhau... Chúng ta phải căn cứ vào những sản phẩm cùng loại, có tính tương đồng đó để so sánh, đánh giá và làm căn cứ định giá cho sản phẩm sách giáo khoa. Cần so sánh tương đồng ở nhiều mặt, để khi định giá một cuốn sách không có chi phí bất hợp lý, gây thiệt hại cho người học, nhưng cũng bảo đảm lợi ích hợp lý, đủ để bù đắp cho người sản xuất kinh doanh...

Ngoài ra, theo GS.TS Hoàng Văn Cường, chúng ta cần xét vấn đề liên quan đến nguyên tắc tính đúng, tính đủ. Tính đúng là tính những chi phí nào nằm trong giá thành để tránh tình trạng một số khâu không kiểm soát tốt khiến giá thành bị đội lên... Nếu không tính đúng, tính đủ mà áp một mức giá

khổng lồ, không phù hợp thì không có sản phẩm tốt, chất lượng cao.

Phương pháp định giá

Tuy Luật Giá chưa có hiệu lực nhưng thời điểm này, cơ bản các nhà xuất bản đã gửi bảng kê khai giá cho Bộ Tài chính năm 2024, 2025. Ông Trần Thanh Đạm - Vụ trưởng Vụ Kế hoạch - Tài chính (Bộ GD&ĐT) thông tin và cho hay: Bộ đang thảo luận về phối hợp, rà soát kê khai giá của nhà xuất bản.

"Bộ GD&ĐT có trách nhiệm lớn trong việc quy định giá trần sách giáo khoa. Vì vậy, sau khi Luật Giá ban hành, chúng tôi xác định đây là nhiệm vụ quan trọng. Tuy nhiên, chuyên môn về giá thuộc về Bộ Tài chính. Bộ GD&ĐT đã tham khảo Bộ Tài chính từ sớm, khi được Quốc hội giao quyền cho Bộ GD&ĐT", ông Trần Thanh Đạm cho hay.

Về phương pháp định giá, Vụ trưởng Vụ Kế hoạch - Tài chính trao đổi, theo quy định của Luật Giá và chức năng nhiệm vụ, Bộ Tài chính là cơ quan xây dựng phương pháp định giá nói chung, trong đó bao gồm giá sách giáo khoa. Hiện, Bộ Tài chính cơ bản hoàn thiện nghị định hướng dẫn Luật Giá và dự thảo thông tư về phương pháp định giá.

Trong phương pháp định giá, nội dung nào đặc thù, có tính cá biệt trong chi phí để biên soạn xuất bản, phát hành sách giáo khoa thì Bộ Tài chính đã đề nghị Bộ GD&ĐT cho ý kiến. Theo đó, Bộ GD&ĐT lấy ý kiến của các

GS.TS Hoàng Văn Cường nhìn nhận, để kiểm soát giá sách giáo khoa vừa đảm bảo nhu cầu người học, phù hợp khả năng thanh toán, song phải khuyến khích được các nhà sản xuất để ra sản phẩm tốt nhất, hướng dẫn thực hiện định giá của Bộ GD&ĐT tới đây sẽ mang nhiệm vụ nặng nề, không đơn giản.

nhà xuất bản cũng như các kênh thông tin liên quan. Từ đó, làm rõ vấn đề cần quy định đặc thù với chi phí để biên soạn, xuất bản phát hành sách giáo khoa đưa vào thông tư của Bộ Tài chính, tạo cơ sở cho các nhà xuất bản xây dựng quy định giá đối với sách giáo khoa của mình.

Trao đổi về phương pháp định giá trần, ông Trần Thanh Đạm nhấn mạnh, đây là công việc quan trọng nên Bộ GD&ĐT đã thảo luận với cơ quan liên quan, trao đổi với nhà xuất bản để xác định giá của sách giáo khoa hình thành từ khoản chi phí nào? Tính đúng, tính đủ nhưng phải hài hòa. "Trên cơ sở trao đổi với cơ quan liên quan, chúng tôi đã có văn bản gửi nhà xuất bản để họ thông tin về giá đang tính, với phương pháp trên cơ sở chi phí thực tế. Bộ GD&ĐT có phương án cân đối, rà soát lại từ thông tin của các nhà xuất bản", ông Trần Thanh Đạm.

Đề cập đến Nghị quyết số 32/NQ-CP của Chính phủ "Ban hành Kế hoạch thực hiện Nghị quyết số 686/NQ-UBTVQH15 ngày 18/9/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội giám sát chuyên đề việc thực hiện Nghị quyết số 88/2014/QH13 và Nghị quyết số 51/2017/QH14 của Quốc hội

về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông" (Nghị quyết 32), ông Trần Thanh Đạm trao đổi, Nghị quyết 32 đã cụ thể hóa các nhiệm vụ trong Nghị quyết số 686/NQ-UBTVQH15.

Với nội dung này, Bộ GD&ĐT chia thành 3 nhóm vấn đề mà Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Thủ tướng Chính phủ đã giao cho Bộ là đơn vị chủ trì phối hợp cùng các đơn vị liên quan thực hiện.

Cụ thể: *Thứ nhất*, tổng kết đánh giá đổi mới chương trình sách giáo khoa phổ thông, xã hội hóa sách giáo khoa.

Thứ hai, hoàn thành việc biên soạn, tổ chức in phát hành sách giáo khoa tiếng dân tộc thiểu số và người khiếm thị; đồng thời hướng dẫn in và phát hành tài liệu giáo dục địa phương, sách giáo khoa điện tử theo Chương trình GDPT năm 2018.

Thứ ba, ban hành quy định về giá tối đa sách giáo khoa; phối hợp với Bộ Tài chính xây dựng các quy định về phương pháp định giá đối với hàng hóa dịch vụ theo quy định của Luật Giá, trong đó có quy định có thể áp dụng cho sách giáo khoa, hay quy định giá trần sách giáo khoa.

Kiến giải về định giá sách giáo khoa

■ HẢI MINH

Giá sách giáo khoa thu hút sự quan tâm lớn của dư luận xã hội, bởi đây là mặt hàng đặc thù, thiết yếu. Theo đó, vấn đề định giá mặt hàng này tiếp tục được bàn thảo, nhất là khi Luật Giá năm 2023 có hiệu lực từ ngày 1/7/2024.

Nhà nước định giá sách giáo khoa

Từ thực tế xuất bản sách giáo khoa nhiều năm nay, PGS.TS Nguyễn Văn Tùng - Phó Tổng Biên tập Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam cho hay, giá sách giáo khoa được cấu thành từ nhiều yếu tố. Trong đó tập trung 5 yếu tố cơ bản, gồm: Chi phí tổ chức bản thảo, nhuận bút, sản xuất (cơ bản có chi phí về giá giấy và công in), khâu lưu thông (còn gọi là chi phí phát hành) và tài chính (còn gọi là lãi vay).

Theo bà Nguyễn Thị Mai Hoa - Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, vấn đề sách giáo khoa, giá sách giáo khoa luôn là mối quan tâm của xã hội. "Trước khi vào năm học mới, dư luận có nhiều ý kiến liên quan đến giá sách giáo khoa, với mong muốn chung có bộ sách ở mức giá phù hợp. Tại Kỳ họp thứ V, Quốc hội Khóa XV đã thông qua Luật Giá, trong đó xác định sách giáo khoa được bổ sung vào danh mục được Nhà nước định giá. Luật này có hiệu lực từ 1/7/2024. Theo đó, sách giáo khoa do Nhà nước định giá, Bộ Tài chính ban hành phương pháp định giá tối đa, các nhà xuất bản tự quyết định giá cụ thể trong trần chung.

Sách giáo khoa là mặt hàng tác động đến đông đảo người học, phụ huynh, xã hội. Với hơn 17,5 triệu học sinh phổ thông trên cả nước, rõ ràng việc điều chỉnh, điều tiết giá sách giáo khoa là khoản kinh phí lớn và tác động diện rộng. Thay đổi giá một cuốn sách giáo khoa không nhiều nhưng tổng chung của kinh phí toàn xã hội bỏ ra là con số lớn.

Các nhà xuất bản là đơn vị chịu tác động trực tiếp trong các quy định của Luật Giá năm 2023. Trong quá

Vấn đề sách giáo khoa, giá sách giáo khoa luôn là mối quan tâm chung của xã hội.

Ảnh: Hà Cường

trình Quốc hội thảo luận về nội dung Nhà nước định giá sách giáo khoa, nhiều ý kiến băn khoăn và cho rằng, liệu có là rào cản thực hiện chủ trương xã hội hóa? Quốc hội nghiên cứu, xem xét và tính toán rất kỹ, quyết định đưa ra phương pháp định giá, xác định giá trần.

3 nguyên tắc định giá

Nhà nước định giá sách giáo khoa, đưa ra giá trần là hướng tới đối tượng người tiêu dùng, để họ không phải chịu mức giá quá cao, bà Nguyễn Thị Mai Hoa nhìn nhận. Phía các nhà xuất bản, nhìn tổng thể chắc chắn không bất lợi. Bởi khi xác định mức trần giá sách giáo khoa, mỗi đơn vị phải có tính toán nhất định để điều chỉnh, làm sao khâu đầu vào của quá trình biên soạn, phát hành bảo đảm ở mức có thể chấp nhận được.

Nếu xác định trần giá sách giáo khoa, đồng thời tạo ra cạnh tranh lành mạnh trong thị trường, sẽ trao quyền quyết định giá bán cụ thể cho nhà xuất bản. Trong quá trình triển khai, nếu những quy định của Nhà nước, Bộ Tài chính, Bộ GD&ĐT

được phân tích, nghiên cứu kỹ lưỡng thì sẽ có thị trường cạnh tranh lành mạnh.

"Tôi cho rằng, việc định giá sách giáo khoa không cản trở xã hội hóa, mà còn tạo ra cạnh tranh lành mạnh, thực hiện chủ trương xã hội hóa đúng hướng và bảo đảm mục tiêu định giá nhưng đồng thời khuyến khích, tạo động lực để các nhà xuất bản tham gia xuất bản sách giáo khoa", bà Nguyễn Thị Mai Hoa nhận định.

Theo Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, việc trao quyền cho Bộ GD&ĐT phối hợp cùng với Bộ Tài chính định giá sách giáo khoa là đang thực hiện quyền, trách nhiệm của mình đối với người học. Khi có giá sách giáo khoa hợp lý, chắc chắn ngành Giáo dục không phải đối mặt với tác động từ dư luận xã hội về giá sách giáo khoa.

"Vậy vấn đề cần tập trung nhiều hơn là chất lượng sách giáo khoa. Có lẽ chúng ta phải hướng tới không bị chi phối quá nhiều bởi việc sách cao hay thấp, mà quan tâm nhiều hơn tới chất lượng sách giáo khoa có bảo đảm để thực hiện mục tiêu đổi mới chương trình giáo dục phổ thông như đặt ra

“ Luật Giá năm 2023 có hiệu lực từ ngày 1/7/2024. Luật này quy định, Bộ GD&ĐT định giá tối đa sách giáo khoa. Theo đó, các tổ chức sản xuất kinh doanh sách giáo khoa định giá không cao hơn mức giá do Bộ GD&ĐT quy định. **”**

hay không", bà Nguyễn Thị Mai Hoa trao đổi.

Bàn về phương pháp định giá sách giáo khoa, GS.TS Hoàng Văn Cường - Ủy viên Ủy ban Tài chính - Ngân sách của Quốc hội nhấn mạnh, chúng ta coi trọng vấn đề liên quan đến các nguyên tắc và căn cứ định giá. Theo đó, định giá dựa trên 3 nguyên tắc phổ biến là: Tính đúng, tính đủ và bảo đảm hài hòa lợi ích các bên (người học, ngành Giáo dục, nhà sản xuất).

Việc định giá, GS.TS Hoàng Văn Cường cho rằng, cần dựa vào ba căn cứ: Các yếu tố cấu thành nên giá sản phẩm. Theo đó, chúng ta phải rà soát

Mô hình hiệu quả về an toàn giao thông

■ DUNG NGUYỄN

Mô hình “Cổng trường an toàn giao thông” được các trường trên địa bàn tỉnh Kon Tum triển khai những năm qua đã nâng cao ý thức khi tham gia giao thông cho học sinh và cả phụ huynh.

Đội xung kích ở cổng trường

Trước đây, vào đầu giờ hoặc khi tan học trước cổng Trường Tiểu học số 1 thị trấn Plei Kăn (Ngọc Hồi, Kon Tum) thường xuyên xảy ra tình trạng ùn tắc, chen lấn. Đặc biệt, trường nằm trên Quốc lộ 14, học sinh đông, đa phần phụ huynh dừng đỗ xe dưới lòng đường, đi ngược chiều gây mất an toàn giao thông (ATGT). Tình hình trật tự ATGT trước cổng trường học cũng là lo lắng, trăn trở của các nhà trường. Để đảm bảo an toàn cho người tham gia giao thông, nhất là học sinh, nhiều nhà trường đã triển khai mô hình “Cổng trường ATGT” từ năm học 2019.

Cô Đặng Thị Uyên Chi - Hiệu trưởng Trường Tiểu học số 1 thị trấn Plei Kăn cho biết, với số lượng học sinh đông, khi mới triển khai mô hình trường đã gặp không ít khó khăn. Để hoạt động hiệu quả, trường thành lập đội xung kích ATGT, trong đó giáo viên là lực lượng nòng cốt. Hằng ngày, 15 phút trước giờ vào lớp và tan trường, đội xung kích túc trực cổng trường để hướng dẫn phụ huynh dừng đỗ xe đúng vị trí. Đội xung kích cũng nhắc nhở học sinh đội mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông, không tụ tập, chen chúc, xô đẩy.

Với trường hợp vi phạm, đội xung kích ATGT lập danh sách cùng giáo viên chủ nhiệm nhắc nhở để học sinh rút kinh nghiệm. Trải qua một thời gian, mô hình nhận được sự hưởng ứng tích cực của học sinh và phụ huynh.

Đội xung kích ATGT của Trường Tiểu học Ngô Quyền (TP Kon Tum) gồm 33 giáo viên và 20 học sinh. Luôn có mặt trước giờ tan trường 15 phút, đội thường xuyên tuyên truyền, nhắc nhở học sinh, phụ huynh đảm bảo trật tự ATGT. Nhà trường cũng treo biển bảng, khẩu hiệu, kẻ vạch đường tạo thuận lợi cho phụ huynh khi đưa, đón con em. Theo cô Nguyễn Thị Mỹ Huế - Hiệu trưởng nhà trường, mô hình đã tạo ra nhiều chuyển biến tích cực về trật tự ATGT, được phụ huynh đồng tình, ủng hộ, học sinh tích cực thực hiện. Bên cạnh đó, ý thức, trách nhiệm

Trường Tiểu học Ngô Quyền lúc tan học.

Ảnh: Trúc Hàn

Phụ huynh và học sinh Trường Tiểu học số 2 thị trấn Plei Kăn chấp hành nghiêm chỉnh quy định khi tham gia giao thông.

Ảnh: Trúc Hàn

thực hiện các quy định về trật tự ATGT trong giáo viên, học sinh, phụ huynh dần nâng cao.

“Mô hình ‘Cổng trường ATGT’ đã góp phần không nhỏ trong việc tạo nên ý thức kỷ luật và thói quen tốt cho học sinh từ khi ngồi trên ghế nhà trường”, cô Huế nói.

Phụ huynh, học sinh đồng hành

Trước tình trạng ùn ứ mỗi giờ tan học, từ năm học 2020 - 2021 Trường Tiểu học Phan Đình Phùng (TP Kon Tum) bố trí giờ tan học của các khối lớp cách nhau 5 - 10 phút. Nhà trường cũng phân công giáo viên túc trực trước cổng trường để hướng dẫn phụ huynh dừng đỗ xe ngay ngắn, nhắc nhở học sinh đội mũ bảo hiểm khi

tham gia giao thông, không tụ tập, chen lấn, xô đẩy. Cùng đó, trường thường xuyên lồng ghép tuyên truyền trong các chương trình học chính khóa và ký cam kết với 100% phụ huynh, học sinh việc chấp hành nghiêm quy định trật tự ATGT.

Tại Trường Tiểu học số 2 thị trấn Plei Kăn (Ngọc Hồi), sau nhiều năm thực hiện mô hình “Cổng trường ATGT”, ý thức của phụ huynh và học sinh có nhiều thay đổi tích cực. Được thầy cô tuyên truyền, nhắc nhở, Đặng Thùy Chi - học sinh lớp 5B, Trường Tiểu học số 2 thị trấn Plei Kăn đã quen việc đội mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông. Đồng thời xếp hàng ngay ngắn sau khi tan học, không tụ tập trước cổng trường, không dàn hàng ngang và đi đúng phần đường quy định.

Trước đây, chị Phạm Thị Hà Thoa - phụ huynh học sinh Trường Tiểu học

Ông Vũ Việt Thắng - Phó Trưởng phòng GD&ĐT huyện Ngọc Hồi nhận xét, nhiều năm qua, các trường học trên địa bàn đã triển khai hiệu quả mô hình “Cổng trường an toàn giao thông”. Mô hình góp phần nâng cao nhận thức, thói quen chấp hành pháp luật ATGT của phụ huynh, học sinh, hạn chế tai nạn giao thông tại khu vực cổng trường.

số 2 thị trấn Plei Kăn khá lo lắng, bất an trước tình trạng xe cộ đông đúc, mất trật tự trước khu vực cổng trường. Từ khi triển khai mô hình “Cổng trường ATGT”, phụ huynh dần nâng cao ý thức, không còn cảnh chen lấn, xô đẩy.

Cô Hoàng Thị Hòa - Hiệu trưởng Trường Tiểu học số 2 thị trấn Plei Kăn cho hay, trường nằm trên trục đường chính và gần một trường học khác nên số lượng xe cộ qua lại rất đông. Ban giám hiệu nhà trường phải chia giờ tan học theo từng khối lớp để giảm tình trạng ùn tắc. Từ ngày thực hiện mô hình đã tạo chuyển biến mạnh mẽ trong ý thức phụ huynh và học sinh. Mọi người đều chấp hành quy định đảm bảo ATGT trong quá trình đưa đón con em tại cổng trường, tạo môi trường sư phạm an toàn, văn minh, thân thiện.

Triển khai tư vấn tâm lý học đường ở Hải Phòng:

Nhà trường gặp khó

■ LINHAN

Công tác xã hội, tư vấn tâm lý học đường đối với học sinh là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của ngành Giáo dục. Tuy nhiên, trong nhiều năm qua, công tác này tại Hải Phòng chưa được quan tâm đúng mức.

Thực trạng đáng lo ngại

Thời gian vừa qua, Trường THPT Trần Hưng Đạo (huyện An Lão) có tiếp nhận thông tin phản ánh trên mạng xã hội về việc học sinh Trần D.Ph (sinh năm 2007) học lớp 11B3 có quan hệ tình cảm với Nguyễn Th.L (sinh năm 2006). Theo phản ánh, em L hiện có thai và phát sinh mâu thuẫn với Ph. Vụ việc này dẫn đến gia đình bạn nữ nói trên ngăn cấm, đồng thời có đơn gửi UBND xã Mỹ Đức, An Lão đề nghị không cho Ph và L gặp nhau.

Theo thầy Ngô Hồng Tấn - Hiệu trưởng nhà trường, nắm bắt được thông tin trên, nhà trường đã mời em Trần D.Ph và bà Trần Thị Thu H (mẹ Ph), giáo viên chủ nhiệm lớp 11B3 đến để xác minh. Qua bản tường trình. Ph và phụ huynh đã nhận thấy chuyện tình cảm ảnh hưởng đến học tập và hoàn cảnh gia đình hai bên nên có mong muốn chấm dứt mối quan hệ này. Theo phản ánh của gia đình, hiện nay Ph và em trai đã bị một số đối tượng đe dọa, đánh đập xuất phát từ vụ việc nêu trên, ảnh hưởng đến tâm lý, tinh thần.

Qua buổi làm việc, nhà trường đề nghị phụ huynh học sinh Ph liên hệ với gia đình em L cùng bàn bạc và giải quyết. Bởi đây là mối quan hệ dân sự và L đã nghỉ học từ năm 2020. Đồng thời, nhà trường phối hợp với chính quyền địa phương đảm bảo an toàn cho Ph. "Đây là vụ việc xảy ra trong phạm vi chức năng giáo dục đạo đức, lối sống, tư vấn tâm lý học đường đối với học sinh. Qua đó, nhà trường đã tuyên truyền, giáo dục với học sinh Ph về những hệ lụy trong quan hệ tình dục vị thành niên và phân tích để phụ huynh cùng học sinh nhận thấy trách nhiệm trước hành vi vi phạm pháp luật nếu có", thầy Tấn cho hay.

Qua vụ việc trên, lãnh đạo Trường

THPT Trần Hưng Đạo cho rằng việc tăng cường phối hợp với phụ huynh, các cơ quan chức năng tư vấn tâm lý, giáo dục đạo đức lối sống cho học sinh là rất cần thiết. Vì thế, trường tiếp tục tuyên truyền giáo dục kiến thức, những quy định của pháp luật về sức khỏe sinh sản vị thành niên cho học sinh toàn trường. Theo thầy Ngô Hồng Tấn, Trường THPT Trần Hưng Đạo còn thiếu phòng học nên chưa bố trí được phòng tư vấn tâm lý học đường mà chủ yếu sử dụng chung tại một số phòng chức năng khác. Dù hàng năm nhà trường cử cán bộ đi tập huấn nội dung này và có một phó hiệu trưởng phụ trách nhưng hoạt động tư vấn tâm lý cho học sinh của nhà trường vẫn chỉ dừng ở việc học sinh cần gì thầy cô hỗ trợ, nếu có vi phạm thì thầy cô sẽ tư vấn định hướng.

Nhà trường thường tổ chức giáo dục đạo đức, lối sống, tư vấn tâm lý cho học sinh theo các chủ đề và thường xuyên hàng ngày qua kênh giáo viên chủ nhiệm. Mặc dù Chương trình GDPT 2018 không còn tiết sinh hoạt lớp nhưng nhà trường vẫn bố trí mỗi tuần một tiết để giáo viên chủ nhiệm trao đổi thông tin, sinh hoạt cùng học trò để kịp thời nắm bắt các vấn đề liên quan đến học tập, tâm lý của học sinh. Riêng với trường hợp

của học sinh Trần D.Ph nói trên, trực tiếp hiệu trưởng nhà trường trao đổi, tư vấn, phân tích và khuyến bảo em.

Thầy Tấn cho rằng, nhà trường cần chú trọng hơn nữa trong việc bố trí cơ sở vật chất, nhân lực cho công tác tư vấn tâm lý học đường. Bởi nếu thầy cô, nhà trường không nắm bắt, tư vấn kịp thời sẽ dễ dẫn đến hậu quả đáng tiếc khi học sinh quá ngưỡng chịu đựng.

Không thể xem nhẹ

Theo thông tin từ Sở GD&ĐT Hải Phòng, toàn thành phố có gần 500 trường phổ thông. Hiện, hầu hết trường đều thành lập Tổ tư vấn tâm lý học đường. Nhận thức của lãnh đạo, cán bộ giáo viên trong công tác tư vấn tâm lý học sinh ngày càng được nâng cao. Tuy nhiên, nhân lực chuyên sâu còn hạn chế mà chủ yếu là giáo viên kiêm nhiệm.

Thầy Tạ Xuân Hòa, Phó Hiệu trưởng Trường THPT Ngô Quyền (quận Lê Chân) nhận xét, học sinh phổ thông đang ở giai đoạn phát triển tâm sinh lý, nhận thức các vấn đề cuộc sống chưa đầy đủ nên công tác tư vấn học đường khá quan trọng. Khi thầy cô sớm phát hiện và tư vấn kịp thời giúp các em xử lý các nguy cơ chán

học, bỏ học, bạo lực học đường, các hành vi vi phạm pháp luật, tự hủy hoại bản thân... Tuy nhiên, hiện các trường đều chưa có biên chế, thù lao đối với người làm công tác tư vấn tâm lý học đường.

Trường THCS Hòa Nghĩa (quận Dương Kinh) có gần 1.000 học sinh. Theo thầy Hiệu trưởng Nguyễn Đức Nam, ngày nay với sự phát triển tâm lý lứa tuổi và công nghệ thông tin nên việc giáo dục đạo đức, lối sống, tư vấn tâm lý học đường cho các em càng trở nên quan trọng. Tuy nhiên, hoạt động tư vấn tâm lý trong nhà trường vẫn còn hạn chế.

Phân tích, nguyên nhân của thực trạng trên, thầy Nam cho rằng, một phần do học sinh ngại không chia sẻ với thầy cô, phần quan trọng là chính giáo viên không có kiến thức chuyên môn sâu để đồng hành cùng trò. Hằng năm, cán bộ, giáo viên nhà trường được đi bồi dưỡng chuyên môn về công tác này nhưng khóa học ngắn hạn chủ yếu là những kiến thức cơ bản. Để tư vấn chuyên sâu cho học sinh thì cần có cán bộ phụ trách, hiểu kiến thức và pháp luật. Vì thế, nhà trường mong muốn sớm có cán bộ chuyên trách làm công tác này.

Thầy Nam cho biết thêm, bản thân thầy cô 15 năm kinh nghiệm làm hội thẩm nhân dân. Đáng nói, đã 2 lần thầy giáo ngồi trên "ghế nóng" xét xử chính học sinh của mình. Điều làm thầy trăn trở là làm sao để công tác giáo dục đạo đức, lối sống, tư vấn tâm lý học đường cho học sinh đạt hiệu quả. Trong khi chưa có giáo viên chuyên môn, thầy hiệu trưởng trực tiếp đi học bồi dưỡng và là thành viên tổ tư vấn, thường xuyên tư vấn tâm lý cho học sinh.

Chia sẻ về vấn đề này, cô Phạm Thị Bình An - Trường THCS Hòa Nghĩa cho hay, cô đang dạy học sinh lớp 9. Các em tập trung hoàn thành chương trình và dồn sức cho việc ôn thi lên lớp 10. Vì thế, bên cạnh việc phân luồng, giáo dục học sinh, cô rất quan tâm đến tâm lý của trò. Không chỉ dạy, còn dỗ và giúp các em giải quyết những tình huống phát sinh với gia đình, bạn bè, giảm áp lực từ từ. Vì thế, theo cô An, việc có giáo viên tâm lý chuyên sâu rất tốt cho học trò nhưng mỗi giáo viên trong nhà trường cũng cần phát huy tính chủ động, tích cực để lắng nghe, thấu hiểu, đồng hành cùng học sinh trong hành trình lớn lên.

Thầy Nguyễn Đức Nam tư vấn cho học sinh ngay tại phòng làm việc của Hiệu trưởng.

Thầy Phạm Quang Tuấn - Hiệu trưởng Trường Tiểu học - THCS Tân Thành (quận Dương Kinh) chia sẻ: Theo quy định nhà trường có phòng tư vấn tâm lý học đường. Với mong muốn công tác tư vấn cho học sinh được tốt hơn, nhà trường đã dồn đảo đi tìm giáo viên có chuyên môn trong lĩnh vực này nhưng không có. Vậy nên, tại các nhà trường người làm công tác xã hội, tư vấn tâm lý học đường vẫn chỉ là giáo viên kiêm nhiệm, không đi vào chiều sâu, hiệu quả còn mờ nhạt.

Cô trò Trường Tiểu học Trần Nhân Tông tại buổi lễ trao giải cuộc thi “Mở sách, mở thế giới” mùa 4.

Ảnh: TG

Mở sách bước vào thế giới tri thức

ĐÌNH TUỆ

Để bồi dưỡng văn hóa đọc cho học sinh, các nhà trường có cách làm khác nhau dưới nhiều hình thức sinh động, hấp dẫn. Qua đó, tạo môi trường học tập tích cực, khơi dậy hứng thú, gắn kết bài học trong sách với thực tiễn cuộc sống.

Cuộc thi “Mở sách, mở thế giới”

Được tổ chức thường niên tại Trường Tiểu học Trần Nhân Tông (TP Nam Định, Nam Định), Ngày hội Văn hóa đọc và trao giải cuộc thi “Mở sách, mở thế giới” đã góp phần xây dựng văn hóa đọc, lan tỏa tình yêu sách tới học sinh, thầy, cô giáo và phụ huynh. Cô Hiệu trưởng Hoàng Thanh Bình cho biết, đây là hoạt động thiết thực nhằm nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của đọc sách, khuyến khích học sinh rèn luyện thói quen tự đọc, từ đó bồi dưỡng kiến thức, phát triển tư duy và hoàn thiện nhân cách.

Tại lễ tổng kết cuộc thi “Mở sách, mở thế giới” mùa 4, nhà trường đã kết nối với Cộng đồng sống tử tế và đại diện Trí tuệ Việt Nam. Trong buổi giao lưu, học sinh được gặp gỡ các chuyên gia, thủ lĩnh văn hóa đọc của 10 tỉnh, thành phố. Với tinh thần tự nguyện, phụng sự vô điều kiện, hành trang các anh, chị mang theo là trái tim nhiệt huyết, khát vọng xây dựng cộng đồng sống tử tế và cống hiến.

“Trong những năm qua, với sự hưởng ứng nhiệt tình của phụ huynh và tinh thần tâm huyết, sáng tạo của thầy cô, nhà trường đã đạt được những thành tích đáng khích lệ trong phong trào đọc sách. Thư viện trường được đầu tư, nâng cấp, trở thành không gian đọc sách thân thiện, hiện đại. Các hoạt động khuyến khích đọc sách tổ chức thường xuyên dưới nhiều hình thức: Giờ đọc sách, giới

thiệu sách hay, sân khấu hóa tác phẩm văn học... đã tạo môi trường học tập tích cực, khơi dậy hứng thú, gắn kết bài học trong sách vở với thực tiễn cuộc sống”, cô Bình trao đổi.

Lãnh đạo Trường Tiểu học Trần Nhân Tông cũng thông tin, với chủ đề: Nam Định trong trái tim tôi, cuộc thi “Mở sách, mở thế giới” mùa 4 năm 2024 đã thu hút sự tham gia nhiệt tình của 269 học sinh với 3 tiết mục sân khấu hóa của khối 2, 3 và 4; 4 tiết mục thuyết trình và 96 video clip của 5 khối lớp. Cuộc thi chọn được 3 tiểu phẩm trao giải Nhất, 27 sản phẩm giải Nhất dành cho nội dung video và thuyết trình, 34 giải Nhì và 23 giải Ba.

Ban giám khảo ấn tượng với tiểu phẩm “Dũng sĩ diệt cá sấu” của học sinh khối 3 đã tái hiện sinh động hành động mưu trí, quả cảm của chiến sĩ đặc công Hoàng Dương Chương trong tác phẩm cùng tên. Tiểu phẩm “Nguyễn Hiền” của khối 2 khéo léo kết nối các giá trị truyền thống với hiện đại, giúp ta thêm tự hào về mảnh đất địa linh nhân kiệt. Ngoài ra, sản phẩm

video clip dự thi cũng ý nghĩa như tác phẩm “Thành Nam, địa danh và giai thoại” của nhóm học sinh lớp 3A2 đã thể hiện tình yêu quê hương, niềm tự hào về mảnh đất Thành Nam sinh động, hấp dẫn.

Có con học Trường Tiểu học Trần Nhân Tông, chị Vũ Thị Bích Thơm đánh giá: “Khi tham gia các hoạt động như Ngày hội Văn hóa đọc do nhà trường tổ chức, con rất háo hức, say mê. Chương trình được nhà trường thực hiện xuyên suốt, có lộ trình rõ ràng; phụ huynh và cộng đồng ủng hộ, sẵn sàng đồng hành với thầy, cô để đem lại cho các con nhiều bài học quý giá về văn hóa đọc cũng như trong cuộc sống. Tôi hy vọng những năm tiếp theo có thêm nhiều chương trình đa dạng để các con được trải nghiệm, tích lũy kinh nghiệm sống”.

Tặng sách hay, mua sách thật

Với hơn 2 nghìn học sinh ở 48 lớp, Trường Tiểu học Nguyễn Du (quận Hà Đông, Hà Nội) rất quan tâm tới việc phát triển văn hóa đọc. Cô Ngô Thị Hồng Lương - Hiệu trưởng nhà trường cho hay, trong đời sống tinh thần mỗi người, sách đóng vai trò như chìa khóa vạn năng mở cửa lâu đài trí tuệ, tâm hồn. Sách là người thầy của

nhân loại thấp sáng nguồn tri thức vô biên, dạy ta biết sống và vì người khác. Đọc sách từ lâu đã trở thành nhu cầu cần thiết của xã hội loài người.

Năm 2024, Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam diễn ra từ 15/4 đến hết 1/5 trên phạm vi cả nước với các thông điệp “Sách hay cần bạn đọc”; “Sách quý tặng bạn”; “Tặng sách hay - Mua sách thật”; “Sách hay: Mắt đọc - Tai nghe”. Đặc biệt, Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam năm nay gắn liền chuyển đổi số với mục tiêu đưa sách đến nhiều người đọc. Trung tuần tháng 4 vừa qua, Trường Tiểu học Nguyễn Du tổ chức thành công “Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam - Hội chợ Sách năm 2024” với chủ đề “Tặng sách hay mua sách thật - Sách quý tặng bạn”.

Tham dự ngày hội có đại diện các công ty, nhà xuất bản sách; đồng hành cùng chương trình còn có diễn giả, nhà nghiên cứu giáo dục Nguyễn Quốc Vương. “Ngày hội đọc sách - Hội chợ Sách năm 2024” của Trường Tiểu học Nguyễn Du đã diễn ra thành công tốt đẹp, thu hút đông đảo học sinh toàn trường tham gia và trở thành sự kiện ý nghĩa thiết thực nhằm khơi dậy đam mê đọc sách, khẳng định vai trò, tầm quan trọng của sách trong đời sống xã hội, tôn vinh giá trị sách và văn hóa đọc trong cộng đồng.

Ở mỗi lớp học của trường có một tủ sách do chính giáo viên, phụ huynh, học sinh lớp ủng hộ. Nhà trường phát động cuộc thi giới thiệu sách, điểm sách, bình sách theo tuần cho học sinh toàn trường để lan tỏa đam mê, hình thành thói quen đọc sách. Nhân dịp chào mừng 70 năm giải phóng Thủ đô, hưởng ứng cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc TP Hà Nội năm 2024, đầu tháng 4, nhà trường tổ chức quyên góp, ủng hộ, xây dựng tủ sách, mời diễn giả nói chuyện về sách, hướng dẫn cách đọc sách, tổ chức trưng bày và trao đổi sách...

Trẻ em ngày nay có điều kiện sống, học tập tốt hơn nhưng cũng đối mặt với nhiều cám dỗ, cám dỗ. Việc nuôi dạy con cái cần đến sự hợp tác của nhiều người và toàn xã hội. Giúp học sinh yêu sách là cách để các em có phương thức giải trí lành mạnh, cách học tập suốt đời, bền bỉ, phương pháp tác dụng phòng ngừa cái xấu... do đó, người lớn không nên thờ ơ. Hãy bắt tay vào công việc cụ thể để thúc đẩy văn hóa đọc từ nhà tới cộng đồng.

CÔ NGÔ THỊ HỒNG LƯƠNG

Viết văn theo Chương trình GDPT 2018:

Những thay đổi không thể

■ NGUYỄN ĐÌNH ANH

(Trường THPT Nghi Lộc 2 - Nghi Lộc - Nghệ An)

Trong Chương trình GDPT 2018, môn Ngữ văn có nhiều điều chỉnh, thay đổi tích cực về mục tiêu cần đạt, trong đó đặc biệt quan trọng là giúp học sinh có được các kỹ năng đọc, viết, nói và nghe. Từ đó đạt mục đích giao tiếp cụ thể trong ngữ cảnh đa dạng.

Dạy viết theo quy trình là gì?

Viết theo quy trình là phương pháp dạy kỹ năng viết mà ở đó, người học tập trung vào quy trình tạo lập văn bản hơn là sản phẩm và thông qua quy trình tạo lập văn bản hiểu thêm về bản thân, cách thức học tập, làm việc.

Đối với chương trình Ngữ văn 2018, việc dạy viết không chỉ nhằm đáp ứng yêu cầu cần đạt cho từng kiểu bài cụ thể, mà còn đáp ứng yêu cầu cần đạt là giúp học sinh biết cách tạo lập văn bản theo quy trình. Một quy trình viết thường có các giai đoạn (chuẩn bị viết, viết, xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm). Với chương trình Ngữ văn 2018 và sách Ngữ văn Chân trời sáng tạo, quy trình viết gồm 4 bước:

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết. Bước này bao gồm việc xác định đề tài, mục đích, đối tượng người đọc; thu thập tư liệu.

Bước 2: Tìm ý và lập dàn ý.

Bước 3: Viết bài.

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm.

Điểm khác biệt

Số với cách dạy hiện nay, dạy viết theo quy trình có nhiều điểm khác biệt. Cụ thể, cách dạy hiện nay coi trọng sản phẩm (như dàn ý, bài viết); cách dạy theo quy trình viết coi trọng các bước thực hiện bài viết (sản phẩm là một phần của quy trình).

Ngoài ra, cách dạy hiện nay không quan tâm đến các thành tố giao tiếp liên quan trong bài viết (tình huống viết là thực hiện bài văn trong lớp học, người đọc là giáo viên). Dạy theo quy trình quan tâm đến các thành tố giao tiếp liên quan đến bài viết, hoạt động viết gắn với các tình huống trong thực tế (có thể giả định về tình huống viết, người đọc, mục đích viết để luyện tập cho học sinh giải quyết các nhiệm vụ thực tế).

Theo cách dạy hiện nay, quá trình thực hiện bài viết kết thúc khi học sinh hoàn thành sản phẩm. Còn dạy viết theo quy trình, quá trình viết không bao giờ kết thúc, người viết sẽ chỉnh sửa cho đến khi ưng ý nhất để công bố (tương đồng với quy trình viết trong thực tế cuộc sống). Ngoài ra, đề bài viết thường là dạng đóng; dạy theo quy trình viết, đề bài mở, gắn với tình huống thực tế.

Cách dạy hiện nay coi trọng việc hướng dẫn học sinh tìm ý đúng và đủ theo yêu cầu của đề bài cụ thể; dạy viết theo quy trình coi trọng việc huy động ý tưởng, động não, sáng tạo, thể hiện góc nhìn, ý kiến riêng của người viết. Trong khi đó, dạy học theo chương trình cũ, giáo viên sẽ trả bài và sửa bài viết theo hướng dẫn chấm/dáp án (định hướng nội dung). Dạy viết theo quy trình, giáo viên hướng dẫn học sinh xem lại và chỉnh sửa theo các tiêu chí kiểu bài (định hướng năng lực); học sinh tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng bên cạnh nhận xét của thầy cô. Xem lại và chỉnh sửa bài viết là quá trình phản tư của học sinh.

Vì sao cần dạy viết theo quy trình?

Trong thực tế, mỗi chúng ta đều phải thực hiện những nhiệm vụ viết để đáp ứng yêu cầu giao tiếp nào đó. Chẳng hạn, viết để đăng trên trang web của trường, cơ quan. Viết để đăng báo; viết bài quảng bá; viết nội dung chuẩn bị cho thuyết trình,...

Để có ý tưởng viết cho những văn bản này, rõ ràng ta không thể ngồi xuống viết ngay được, mà đó phải là một quá trình chuẩn bị, từ tìm ý tưởng, lập dàn ý, viết bài, sửa đi sửa lại rồi mới công bố. Như vậy, môn Ngữ văn cần trang bị cho học sinh hiểu biết về quy trình viết để biết cách tạo lập văn bản trong bất kỳ tình huống nào.

Viết theo quy trình đồng thời giúp học sinh nắm được thao tác và các lưu ý đối với từng bước trong quy trình:

Thí sinh Hà Nội làm bài thi môn ngữ văn - Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2023.

Ảnh minh họa: ITN

Ảnh minh họa: ITN

Hiểu biết về cách thức tạo lập văn bản, chủ động trong quá trình viết. Nếu chỉ dạy như hiện nay, khi đối diện với một tình huống viết mới, học sinh thường lúng túng, không biết bắt đầu từ đâu và thường tìm sự trợ giúp ở văn mẫu. Điều này không những không giúp người học phát triển kỹ năng viết, mà còn triệt tiêu sự sáng tạo. Với cách dạy theo quy trình viết, khi đối diện với nhiệm vụ, tình huống giao tiếp cần viết, học sinh sẽ biết các thao tác cần làm ở từng bước và thuận lợi trong quá trình viết.

Vận dụng phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực

Khi tham dự các tiết dạy thực nghiệm phần viết cho sách giáo khoa, chúng tôi nhận ra, sẽ thuận lợi hơn cho giáo viên và học sinh nếu hướng dẫn trọn vẹn lý thuyết về quy trình viết trước khi thực hành. Bởi cách dạy này giúp học sinh có cái nhìn trọn vẹn, tổng quan, đầy đủ về các bước; từ đó khi thực hành các em có thể

bỏ qua

làm chính xác hơn, hiểu được mối tương quan của các bước trong quy trình viết.

Đối với sách giáo khoa Ngữ văn *Chân trời sáng tạo*, quy trình viết được biên soạn kỹ lưỡng, với các công cụ như bảng, sơ đồ,... để học sinh có thể tự học và làm theo. Thầy cô có thể thiết kế thêm phiếu học tập để hướng dẫn học trò đọc sách giáo khoa và rút ra thông tin chính, với hai nội dung cần phân loại và nhấn mạnh đó là thao tác thực hiện và những lưu ý đối với từng thao tác.

Do đặc thù dạy kỹ năng viết gắn với tình huống giao tiếp trong thực tế, nên dạy viết theo quy trình thường có những đề mở để học sinh lựa chọn nội dung, mục đích viết cho phù hợp với đối tượng. Do đó, thầy cô cần hướng dẫn học sinh kỹ năng động não, huy động ý tưởng cho bài viết. Thao tác này sẽ tăng cường sự sáng tạo, giúp các em có thể bày tỏ ý kiến, quan điểm riêng về đề tài bài viết.

Ta có thể sử dụng các kỹ thuật như sơ đồ tư duy, viết tự do (free writing), hoạt động động não bằng từ khoá, ghi nhanh lên giấy,... Có thể cho làm theo cá nhân, nhóm đôi, hoặc làm chung cả lớp. Điểm chung của các hoạt động này là huy động nhiều nhất có thể ý tưởng liên quan đến đề

Cô Thu Uyên - giáo viên Ngữ văn Trường THPT Huỳnh Thúc Kháng (Hà Nội) giải đáp thắc mắc của học trò sau khi Bộ GD&ĐT công bố cấu trúc định dạng đề thi và đề minh họa cấu trúc định dạng đề thi Kỳ thi tốt nghiệp THPT 2024. Ảnh: Đinh Tuệ

tài bài viết. Trên cơ sở các ý tưởng ấy, học sinh chọn lọc, nhấn mạnh vào những ý tưởng tốt nhất. Từ đó, bài viết sẽ có được sự đặc sắc, mang dấu ấn riêng.

Phương pháp làm mẫu quy trình viết

Làm mẫu luôn là phương pháp chủ chốt của dạy kỹ năng. Phương pháp làm mẫu quy trình viết cũng vậy. Tuy nhiên, thầy cô lưu ý, ta không chỉ làm mẫu ở khâu lập dàn ý hay viết, mà có thể làm mẫu bất kỳ thao tác nào nếu học sinh chưa nắm rõ; chẳng hạn như xác định đề tài, mục đích, không gian và thời gian nói; làm mẫu kỹ năng tìm tư liệu, đánh giá dựa vào bảng kiểm,... Phương pháp làm mẫu quy trình viết thường kết hợp với nói to suy nghĩ (think aloud) để tường minh hoá quá trình tư duy của giáo viên khi thực hiện quy trình viết, từ đó học sinh có thể bắt chước và học theo.

Trong thực tế, mỗi khi tạo lập văn bản, để ra được bản ưng ý nhất và công bố, chúng ta cần chỉnh sửa nhiều lần, đọc đi đọc lại và tự biên tập bài viết. Các bài viết của chúng ta thường phục vụ một mục đích nhất định, gắn với tình huống giao tiếp và độc giả cụ thể. Do vậy sau khi viết, ta thường công bố bài viết dưới nhiều hình thức khác nhau; để mọi người có thể đọc và giúp bài viết thực hiện mục đích giao tiếp của nó.

Chính vì vậy, khi dạy viết theo quy trình, giáo viên cũng cần lưu ý hướng dẫn học sinh chỉnh sửa, biên tập và công bố bài viết. Thầy cô có thể hướng dẫn học sinh chỉnh sửa, biên tập bài viết dựa vào công cụ là bảng kiểm và các câu hỏi có tính chất phân tư. Học sinh có thể tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng. Trong giờ dạy, có thể cho các em hoạt động theo nhóm

Học sinh lớp 12 Trường THPT Hoài Đức B (Hà Nội) trong giờ học Ngữ văn. Ảnh: Đinh Tuệ.

“ Nếu như trong chương trình cũ, các em chỉ chú trọng viết văn bản nghị luận và viết theo những vấn đề có tính định sẵn, tác phẩm được tìm hiểu trong sách giáo khoa thì với chương trình mới sẽ thực hành viết nhiều kiểu văn bản thông dụng. Đặc biệt, với nghị luận văn học, các em sẽ phân tích, đánh giá một tác phẩm ngoài sách giáo khoa. Do vậy, giáo viên cần giúp học sinh nắm chắc quy trình viết một cách chặt chẽ nhưng có tác dụng phát huy khả năng sáng tạo. Nói cách khác, thay vì dạy chủ yếu kiến thức của tác phẩm thì nay giáo viên cần dạy phương pháp viết bài (quy trình, cấu trúc, cách hành văn...) của từng loại văn bản cho các em.

đôi, trao đổi bài viết và đánh giá, nhận xét.

Việc công bố bài viết: Giáo viên có thể tạo những tình huống giả định như xuất bản một tờ báo; tạo trang web học tập của lớp hay đơn giản là

sử dụng kỹ thuật phòng tranh để học sinh đăng bài. Sau khi công bố, bài viết tiếp tục được tập thể lớp nhận xét, đánh giá dựa trên các tiêu chí trong bảng kiểm và được chỉnh sửa cho hoàn thiện hơn (nếu cần).

Viết văn theo Chương trình GDPT 2018:

Những thay đổi không thể

■ NGUYỄN ĐÌNH ANH

(Trường THPT Nghi Lộc 2 - Nghi Lộc - Nghệ An)

Trong Chương trình GDPT 2018, môn Ngữ văn có nhiều điều chỉnh, thay đổi tích cực về mục tiêu cần đạt, trong đó đặc biệt quan trọng là giúp học sinh có được các kỹ năng đọc, viết, nói và nghe. Từ đó đạt mục đích giao tiếp cụ thể trong ngữ cảnh đa dạng.

Dạy viết theo quy trình là gì?

Viết theo quy trình là phương pháp dạy kỹ năng viết mà ở đó, người học tập trung vào quy trình tạo lập văn bản hơn là sản phẩm và thông qua quy trình tạo lập văn bản hiểu thêm về bản thân, cách thức học tập, làm việc.

Đối với chương trình Ngữ văn 2018, việc dạy viết không chỉ nhằm đáp ứng yêu cầu cần đạt cho từng kiểu bài cụ thể, mà còn đáp ứng yêu cầu cần đạt là giúp học sinh biết cách tạo lập văn bản theo quy trình. Một quy trình viết thường có các giai đoạn (chuẩn bị viết, viết, xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm). Với chương trình Ngữ văn 2018 và sách Ngữ văn Chân trời sáng tạo, quy trình viết gồm 4 bước:

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết. Bước này bao gồm việc xác định đề tài, mục đích, đối tượng người đọc; thu thập tư liệu.

Bước 2: Tìm ý và lập dàn ý.

Bước 3: Viết bài.

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm.

Điểm khác biệt

Số với cách dạy hiện nay, dạy viết theo quy trình có nhiều điểm khác biệt. Cụ thể, cách dạy hiện nay coi trọng sản phẩm (như dàn ý, bài viết); cách dạy theo quy trình viết coi trọng các bước thực hiện bài viết (sản phẩm là một phần của quy trình).

Ngoài ra, cách dạy hiện nay không quan tâm đến các thành tố giao tiếp liên quan trong bài viết (tình huống viết là thực hiện bài văn trong lớp học, người đọc là giáo viên). Dạy theo quy trình quan tâm đến các thành tố giao tiếp liên quan đến bài viết, hoạt động viết gắn với các tình huống trong thực tế (có thể giả định về tình huống viết, người đọc, mục đích viết để luyện tập cho học sinh giải quyết các nhiệm vụ thực tế).

Theo cách dạy hiện nay, quá trình thực hiện bài viết kết thúc khi học sinh hoàn thành sản phẩm. Còn dạy viết theo quy trình, quá trình viết không bao giờ kết thúc, người viết sẽ chỉnh sửa cho đến khi ưng ý nhất để công bố (tương đồng với quy trình viết trong thực tế cuộc sống). Ngoài ra, đề bài viết thường là dạng đóng; dạy theo quy trình viết, đề bài mở, gắn với tình huống thực tế.

Cách dạy hiện nay coi trọng việc hướng dẫn học sinh tìm ý đúng và đủ theo yêu cầu của đề bài cụ thể; dạy viết theo quy trình coi trọng việc huy động ý tưởng, động não, sáng tạo, thể hiện góc nhìn, ý kiến riêng của người viết. Trong khi đó, dạy học theo chương trình cũ, giáo viên sẽ trả bài và sửa bài viết theo hướng dẫn chấm/đáp án (định hướng nội dung). Dạy viết theo quy trình, giáo viên hướng dẫn học sinh xem lại và chỉnh sửa theo các tiêu chí kiểu bài (định hướng năng lực); học sinh tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng bên cạnh nhận xét của thầy cô. Xem lại và chỉnh sửa bài viết là quá trình phản tư của học sinh.

Vì sao cần dạy viết theo quy trình?

Trong thực tế, mỗi chúng ta đều phải thực hiện những nhiệm vụ viết để đáp ứng yêu cầu giao tiếp nào đó. Chẳng hạn, viết để đăng trên trang web của trường, cơ quan. Viết để đăng báo; viết bài quảng bá; viết nội dung chuẩn bị cho thuyết trình,...

Để có ý tưởng viết cho những văn bản này, rõ ràng ta không thể ngồi xuống viết ngay được, mà đó phải là một quá trình chuẩn bị, từ tìm ý tưởng, lập dàn ý, viết bài, sửa đi sửa lại rồi mới công bố. Như vậy, môn Ngữ văn cần trang bị cho học sinh hiểu biết về quy trình viết để biết cách tạo lập văn bản trong bất kỳ tình huống nào.

Viết theo quy trình đồng thời giúp học sinh nắm được thao tác và các lưu ý đối với từng bước trong quy trình:

Thí sinh Hà Nội làm bài thi môn ngữ văn - Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2023.

Ảnh minh họa: ITN

Ảnh minh họa: ITN

Hiểu biết về cách thức tạo lập văn bản, chủ động trong quá trình viết. Nếu chỉ dạy như hiện nay, khi đối diện với một tình huống viết mới, học sinh thường lúng túng, không biết bắt đầu từ đâu và thường tìm sự trợ giúp ở văn mẫu. Điều này không những không giúp người học phát triển kỹ năng viết, mà còn triệt tiêu sự sáng tạo. Với cách dạy theo quy trình viết, khi đối diện với nhiệm vụ, tình huống giao tiếp cần viết, học sinh sẽ biết các thao tác cần làm ở từng bước và thuận lợi trong quá trình viết.

Vận dụng phương pháp, kỹ thuật dạy học tích cực

Khi tham dự các tiết dạy thực nghiệm phần viết cho sách giáo khoa, chúng tôi nhận ra, sẽ thuận lợi hơn cho giáo viên và học sinh nếu hướng dẫn trọn vẹn lý thuyết về quy trình viết trước khi thực hành. Bởi cách dạy này giúp học sinh có cái nhìn trọn vẹn, tổng quan, đầy đủ về các bước; từ đó khi thực hành các em có thể

Giáo dục tình yêu lịch sử dưới mái trường THCS Mường Thanh

■ HÀ THUẬN

Trường THCS Mường Thanh nằm ngay giữa thành phố Điện Biên Phủ, được bao bọc bởi quần thể khu di tích lịch sử như Bảo tàng chiến thắng lịch sử Điện Biên phủ, Hàm Đờ Cát-xơ-ri, Đồi A1, Cầu Mường Thanh, Nghĩa trang Liệt sĩ A1... Trải qua hơn 30 năm xây dựng và trưởng thành, trường đã không ngừng phát triển và lớn mạnh về mọi mặt.

Tiếp nối truyền thống

Trường THCS Mường Thanh tiền thân là Trường Phổ thông cơ sở Hà Nội - Điện Biên Phủ. Năm 1993, trường được chia tách thành hai trường là: Tiểu học Hà Nội - Điện Biên Phủ và THCS Mường Thanh.

Tiếp nối những thành tích nổi bật trong quá trình xây dựng và phát triển, những năm qua Trường THCS Mường Thanh tiếp tục giữ vững, nâng cao chất lượng các tiêu chí trường đạt chuẩn quốc gia. Trường không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện; chú trọng công tác phát triển theo hướng nâng cao chất lượng cao.

Năm học 2023 - 2024, thầy trò nhà trường đã đẩy mạnh các phong trào thi đua, thiết thực lập thành tích chào mừng Kỷ niệm 70 năm chiến thắng Điện Biên Phủ.

Thầy Nguyễn Bình Minh - Hiệu trưởng nhà trường cho biết: "Với quyết tâm thi đua dạy tốt - học tốt mà tỉ lệ học sinh giỏi các cấp; học sinh chuyển lớp, chuyển cấp của nhà trường luôn đạt kết quả cao. Mỗi thế hệ học sinh của nhà trường cũng tích cực tham gia các cuộc thi do Bộ, sở, phòng GD&ĐT phát động và giành được nhiều giải cao tại cuộc thi KHKT dành cho học sinh trung học, Hội khỏe Phù Đổng; Đại hội TDTT cấp thành phố, cấp tỉnh đạt nhiều giải cao. Chính những thành tích ấy đã tăng dày thêm truyền thống vẻ vang của nhà trường".

Năm học 2023 - 2024, Trường THCS Mường Thanh có 18 lớp với hơn 750 học sinh. Chất lượng giáo

Học sinh Trường THCS Mường Thanh thường xuyên thắp hương tại các điểm di tích lịch sử.

dục của nhà trường ngày càng được khẳng định. Số em đạt học sinh giỏi các cấp (thành phố, tỉnh) luôn đứng top đầu của tỉnh. Bên cạnh đó, kết quả tham gia những cuộc thi khác do các cấp tổ chức cũng đạt nhiều thành tích rất đáng tự hào.

"Suốt hơn 30 năm qua, Trường THCS Mường Thanh luôn nỗ lực để khẳng định vị thế trong ngành GD-ĐT thành phố Điện Biên Phủ. Từ đó, nhà trường được phụ huynh tin tưởng, học sinh tin yêu. Đó là niềm tự hào lớn của nhà trường" - thầy Nguyễn Bình Minh chia sẻ.

Năm 2008, Trường THCS Mường Thanh được UBND tỉnh Điện Biên công nhận trường đạt chuẩn Quốc gia. Từ đó đến nay, trường liên tục giữ vững chuẩn Quốc gia mức độ 2. Từ năm 2011 đến nay, nhà trường liên tục được công nhận đạt chuẩn chất lượng giáo dục mức độ 3. Nhà trường nhiều năm liên tục đạt danh hiệu Tập thể lao động xuất sắc, được tặng bằng khen, giấy khen từ các cấp.

Năm học 2021 - 2022, nhà trường được Thủ tướng Chính phủ tặng thưởng Bằng khen vì "Đã có thành tích xuất sắc trong công tác giáo dục và đào tạo, góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc".

"Bằng tất cả sự say mê, nhiệt huyết và tình yêu với các thế hệ học trò, tập thể Trường THCS Mường Thanh sẽ

tiếp tục không ngừng nỗ lực vươn lên, vượt qua mọi khó khăn, thử thách; tiếp tục xây dựng, phát triển nhà trường là cơ sở giáo dục có chất lượng và uy tín. Phần đầu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, giữ vững danh hiệu "Tập thể lao động xuất sắc"; đoàn kết, tự tin vươn lên trở thành đơn vị dẫn đầu về chất lượng giáo dục toàn diện" - thầy Nguyễn Bình Minh chia sẻ.

Chú trọng giáo dục tinh thần yêu nước

Nằm giữa trung tâm thành phố Điện Biên Phủ, Trường THCS Mường Thanh được bao bọc bởi quần thể khu di tích lịch sử như: Bảo tàng chiến thắng lịch sử Điện Biên phủ, Hàm Đờ Cát-xơ-ri, Đồi A1, Cầu Mường Thanh, Nghĩa trang Liệt sĩ A1... Chính điều đó đã giúp nhà trường có điều kiện thuận lợi để giáo dục lòng yêu nước cho học sinh.

Thầy Nguyễn Bình Minh chia sẻ: "Việc nằm giữa quần thể khu di tích lịch sử đã tạo điều kiện để học sinh của trường có cơ hội được tìm hiểu về lịch sử địa phương, đặc biệt là chiến dịch Điện Biên Phủ. Đồng thời, để thể hiện lòng tri ân sâu sắc đến các anh hùng liệt sĩ đã hy sinh, nhà trường thường xuyên cho các em tham gia quét dọn, thắp hương tại Nghĩa trang Liệt sĩ A1".

Nhà trường vinh dự được phòng

GD&ĐT thành phố cử đại diện tham gia Hội thi thiếu nhi kể chuyện theo sách tỉnh Điện Biên lần thứ nhất năm 2023 với chủ đề "Huyền thoại Điện Biên". Kết quả, học sinh của trường đạt giải A và 1 giải chuyên đề dành cho đơn vị xuất sắc nhất Hội thi.

Trong năm học này, nhà trường cũng đã cử đội thi tham gia game show "Âm vang Điện Biên", thi đấu với Trường THCS Thanh Xương, huyện Điện Biên. Với những nỗ lực của toàn đội, đội thi Trường THCS Mường Thanh đã đạt giải Nhất.

Em Hà Thùy Dương, học sinh lớp 9D2, thành viên đội thi Âm vang Điện Biên chia sẻ: "Game show "Âm vang Điện Biên" là cuộc thi rất có ý nghĩa đối với bản thân em và nhà trường. Em đã có thêm nhiều kiến thức khi tìm hiểu về anh hùng Trần Đình Hùng, người đã biến khẩu súng DKZ trở thành hiện vật lịch sử sống động trong Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam".

Còn em Ngô Tường Minh, học sinh lớp 7B3 chia sẻ: "Khi học trên lớp, em cảm thấy môn Lịch sử khá thú vị, đặc biệt là hình ảnh hào hùng của lịch sử dân tộc Việt Nam. Em thường xuyên tham gia các hoạt động trải nghiệm tại những di tích lịch sử trên địa bàn để hiểu rõ hơn về chiến thắng vẻ vang trong lịch sử đấu tranh bảo vệ dân tộc. Game show "Âm vang Điện Biên" chính là cơ hội để truyền tải những thông điệp về tình yêu quê hương đất nước, về ý nghĩa lịch sử, những anh hùng dân tộc đã góp công sức để bảo vệ Tổ quốc".

Trong những ngày cả nước đang hướng về Điện Biên, 20 học sinh của Trường THCS Mường Thanh đã tham gia Cuộc thi "Em yêu biển đảo quê hương". Cuộc thi giúp các em học sinh có thêm những kiến thức hiểu biết về truyền thống văn hóa địa phương, những kiến thức về biển, đảo Tổ quốc và truyền thống lực lượng Cảnh sát biển Việt Nam. Qua đó, giúp các em bồi đắp thêm lòng yêu biển, đảo quê hương, đất nước.

Thầy Nguyễn Bình Minh khẳng định: "Tập thể nhà trường sẽ luôn giữ vững niềm tin, ý chí sát đá và nhiệt huyết cháy bỏng trong sự nghiệp trồng người để mái trường THCS Mường Thanh sẽ mãi mãi là địa chỉ giáo dục tin cậy của phụ huynh và học sinh trên địa bàn thành phố".

Ký ức ngày giải phóng của nhà giáo Hà Nội

■ LÊ CƯỜNG

Ở tuổi 76, thầy Phùng Bá Đàm vẫn giảng dạy môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trường THPT Đông Đô (Hà Nội) và có nhiều buổi nói chuyện truyền thống ở các trường học. Trước khi theo nghề giáo, thầy Đàm là chiến sĩ quân giải phóng có mặt tại Dinh Độc Lập vào thời khắc lịch sử trưa ngày 30/4/1975.

Tiến vào Dinh Độc Lập

Sinh năm 1948 tại huyện Thường Tín, tỉnh Hà Tây nay thuộc Hà Nội, tuổi thơ của thầy Phùng Bá Đàm nhiều vất vả. Cha mất do nạn của giặc Pháp, thầy Đàm lớn lên thiếu vắng bóng cha và phải tự lập rất nhiều. Học xong trường chuyên nghiệp, đi làm vài năm, thầy Đàm tình nguyện nhập ngũ và được biên chế vào Trung đoàn Bộ binh 66, Sư đoàn 304, Quân đoàn 2.

Thầy Đàm từng chiến đấu ở nhiều mặt trận lớn như: Chiến dịch Đường 9 Nam Lào; Thành cổ Quảng Trị và đặc biệt Chiến dịch Hồ Chí Minh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. Thầy Đàm chia sẻ: “Sau hàng chục trận chiến đấu ác liệt, thương tích đầy mình nhưng tôi may mắn hơn nhiều đồng đội là còn sống đến ngày toàn thắng. Tôi vinh dự là một trong những chiến sĩ quân giải phóng tham gia bắt Dương Văn Minh tại Dinh Độc Lập trưa ngày 30/4/1975”.

Quay ngược về ký ức, thầy Đàm kể: Ngày 27/4/1975, sau khi giải phóng căn cứ Nước Trong, Quân đoàn 2 quyết định thành lập Binh đoàn thọc sâu theo hướng Đông Nam đánh vào Sài Gòn, chiếm Đài phát thanh, căn cứ Hải quân và Dinh Độc Lập. Hướng tiến công này có Đại úy Phạm Xuân Thệ - Trung đoàn phó Trung đoàn 66 (nay là Trung tướng, nguyên Tư lệnh Quân khu I), ông Trần Ngọc Sơn (Chủ nhiệm chính trị), ông Đinh Thái Quang (trợ lý cầu lạc bộ) và một số đồng chí trợ lý cơ quan tham mưu Trung đoàn.

Ngày 30/4/1975, sau khi đánh bật những ổ kháng cự trên cầu Rạch Chiếc và cầu Sài Gòn, Binh đoàn tiếp tục tiến vào nội đô Sài Gòn. Khoảng gần 9 giờ sáng, đội hình của Binh

đoàn đã tiến đến cầu Thị Nghè. Tại đây, có bốn chiếc xe tăng địch bị quân ta bắn cháy.

Đi đầu đội hình tiến vào Dinh Độc Lập là xe tăng, sau đó là xe của Trung đoàn 66. Các chiến sĩ ngồi trên xe Jeep (chiến lợi phẩm mang từ Đà Nẵng) do tài xế Đào Ngọc Văn lái. Từ cầu Thị Nghè vào Dinh Độc Lập, không ai biết đường nên phải dừng lại để hỏi thăm. Lúc đó một người đàn ông nói biết đường và tình nguyện chỉ cho đội xe. Khoảng hơn 9 giờ sáng, các chiến sĩ Trung đoàn 66 đến trước cổng dinh. Xe tăng của ta húc đổ cổng chính, xe Jeep lách lên lao thẳng đến tiền sảnh dinh.

Bắt Tổng thống Dương Văn Minh

Thầy Đàm kể tiếp: Được sự hướng dẫn của các nhà báo, anh Phạm Xuân Thệ và chúng tôi hăng hái chạy vào dinh. Khi tới cầu thang thì gặp một người mặc quân phục cột tay giới thiệu là chuẩn tướng Nguyễn Hữu Hạnh - phụ tá Tổng thống Dương Văn Minh, báo cáo toàn bộ nội các chính quyền Sài Gòn đang chờ sẵn cấp chỉ huy ở phòng khánh tiết.

Đi theo Nguyễn Hữu Hạnh tới phòng khánh tiết, các chiến sĩ giải phóng thấy người ngồi kín, không khí âm ỉ, trầm lặng. Nguyễn Hữu Hạnh giới thiệu: “Bảo cáo cấp chỉ huy, đây là ông Dương Văn Minh - Tổng thống”. Rồi ông ta chỉ tay vào một người hơi thấp, đeo kính trắng, mặc comple đen giới thiệu: “Đây là Thủ tướng Vũ Văn Mẫu”.

Lúc đó, ông Dương Văn Minh bước tới, nói: “Chúng tôi biết Quân giải phóng tiến vào nội đô. Chúng tôi đang

Thầy giáo Phùng Bá Đàm.

Ảnh: Văn Anh

chờ Quân giải phóng vào để bàn giao”. Nghe tới đó, Đại úy Phạm Xuân Thệ phản ứng, giọng kiên quyết: “Các ông đã bị bắt làm tù binh. Các ông phải đầu hàng vô điều kiện, chứ không có gì để bàn giao”.

Trước tình hình chiến sự diễn ra mau lẹ, để đỡ tổn thất xương máu của đồng bào, đồng chí, các chiến sĩ giải phóng đã bàn nhau bắt Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng ngay. Đại úy Phạm Xuân Thệ đồng ý nói: “Các ông phải ra ngay Đài Phát thanh Sài Gòn tuyên bố đầu hàng”.

Nghe bên ngoài còn tiếng súng nổ, binh lính địch hỗn quân, hỗn quan nên Dương Văn Minh lộ rõ lo lắng, ngồi xuống ghế thở dài: “Xin cấp chỉ huy cho tuyên bố đầu hàng tại đây, ra ngoài phố lúc này không an toàn”. Không chần chừ, Đại úy Thệ nói: “Sài Gòn đã giải phóng, chúng tôi bảo đảm an toàn cho các ông”. Nghe vậy Vũ Văn Mẫu trao đổi nhỏ với Dương Văn Minh rồi đứng dậy: “Xin tuân lệnh cấp chỉ huy”.

Thầy Đàm kể tiếp: “Ngay lúc đó, tôi nêu thắc mắc, có tuyên bố đầu hàng thì phải có lời nói trên đài phát thanh là chấp nhận đầu hàng. Chúng tôi bàn với nhau, ta phải có lời tuyên bố chấp nhận sự đầu hàng và đề nghị Trung tá Bùi Văn Tùng là người chỉ huy cao nhất ở đây, quê lại ở miền Nam đọc là phù hợp”.

Anh Tùng đồng ý rồi đồng ý đọc: “Tôi Bùi Tùng, thay mặt Quân giải phóng miền Nam Việt Nam chấp nhận sự tuyên bố đầu hàng vô điều kiện của Tổng thống chính quyền Sài Gòn Dương Văn Minh”. Chấp nhận tuyên bố đầu hàng xong, đồng hồ chỉ 11 giờ 30 phút”.

Trở về làm nhà giáo

Thầy Đàm cho biết, tâm trạng lúc đó tràn ngập niềm vui. Sau bao năm chiến đấu, vất vả, gian khổ hy sinh, non sông đã thu về một mối. Đất nước thống nhất và phát triển, để có được vị trí, cơ đồ như ngày nay.